

INSETE

INTELLIGENCE

Η Ελληνική Οικονομία:

Δελτίο οικονομικών
εξελίξεων

Ελληνική και
Διεθνής Οικονομία

Τεύχος 8
Απρίλιος 2023

INSETE

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΕΤΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ακρωνύμια	3
Κύρια Σημεία	4
1. Γενική Επισκόπηση.....	6
1.1 Η αύξηση του ΑΕΠ το 2022 κατά 5,91% σε σταθερές τιμές.	6
1.2 Η εκτίμηση του ΙΝΣΕΤΕ για αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,1% σε σταθερές τιμές το 2023.....	10
1.3 Θετικά base effects και για την αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,2% το 2024	13
1.4 Δημοσιονομικές εξελίξεις το 2022, και οι προοπτικές για το 2023	13
2. Η αύξηση του ΑΕΠ το 2022	16
2.1 Η αύξηση του ΑΕΠ κατά 7,93% στο 1ο 6μηνο 2022	17
2.2 Η αναβάθμιση του ρυθμού ανάπτυξης στο 3ο τρίμηνο 2022 στο 3,86%	18
2.3 Η αύξηση του ΑΕΠ στο 4ο 3μηνο 2022 κατά 4,47%	18
2.4 Η μεγάλη αύξηση της ΙΚ κατά 7,78% το 2022	19
2.5 Η υπέρμετρα μεγάλη αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα	21
2.6 Η περιορισμένη αύξηση των Εξαγωγών Α&Υ σε σταθερές τιμές το 2022	21
2.7 Συνολική επίπτωση των base effects στην αύξηση του ΑΕΠ το 2022.....	23
2.8 Η αύξηση του ΑΕΠ κατά 5,91% σε σταθερές τιμές το 2022 σε σύγκριση με τις προβλέψεις	24
3. Η εκτίμηση για αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,1% σε σταθερές τιμές το 2023	26
4. Δημοσιονομικές εξελίξεις το 2022, και οι προοπτικές για το 2023	30
4.1 Πρωτογενές Έλλειμμα στη ΓΚ (ΠΕΓΚ) ύψους -0,7% του ΑΕΠ το 2022	30
4.2 Η εκτίμηση του ΙΝΣΕΤΕ για ΠΠΓΚ ύψους 2,0% του ΑΕΠ το 2023	31
4.3 Δημοσιονομικές προοπτικές 2024-2030	32

Συγγραφείς Μελέτης:

Δημήτριος Μαρούλης, Οικονομολόγος

Άρης Ίκκος, Επιστημονικός Διευθυντής ΙΝΣΕΤΕ

Ηλίας Κικίλιας, Γενικός Διευθυντής ΙΝΣΕΤΕ

Αποποίηση Ευθύνης

Η παρούσα μελέτη περιλαμβάνει εκτιμήσεις για διάφορα μεγέθη της ελληνικής οικονομίας. Αν και έχει επιδειχθεί η δέουσα επιμέλεια ως προς τον έλεγχο των στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν και των εκτιμήσεων που παρουσιάζονται, το Ινστιτούτο ΣΕΤΕ (ΙΝΣΕΤΕ) και οι συγγραφείς της μελέτης δεν μπορούν να εγγυηθούν την ακρίβειά τους. Οι απόψεις, θέσεις και συμπεράσματα που περιλαμβάνονται στην παρούσα μελέτη, δεν απηχούν απαραίτητα τις θέσεις και απόψεις του ΣΕΤΕ ούτε και κατ' ανάγκη τον δεσμεύουν.

© INSETE Intelligence – Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση της αναφοράς στην Πηγή

ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

ΑΔΕ	Ακαθάριστο Διαθέσιμο Εισόδημα
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
Α&Υ	Αγαθά και Υπηρεσίες
ΓΔΟΠΚΛΕ	Γενικός Δείκτης Όγκου Πωλήσεων Καταστημάτων Λιανικού Εμπορίου
ΓΚ	Γενική Κυβέρνηση
Δ	Μεταβολή
ΔΝΤ	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
ΔΤΚ	Δείκτης Τιμών Καταναλωτή
ΕΕΠ	Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΝΦΙΑ	Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων
Εσα + ΣΔ	Επενδύσεις σε Αποθέματα συν Στατιστικές Διαφορές
ΕΣΠΑ	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
ΕΤΔ	Εγχώρια Τελική Δαπάνη
ΙΚ	Ιδιωτική Κατανάλωση
Μ	Εισαγωγές
ΜΕΡΜ	Μέσος Ετήσιος Ρυθμός Μεταβολής
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
Π20XX	Προϋπολογισμός έτους 20XX
ΠΔΕ	Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων
ΠΕΓΚ	Πρωτογενές Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης
ΠΕΚΚ	Πρωτογενές Έλλειμμα Κεντρικής Κυβέρνησης
ΠΙΓΚ	Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης
ΠΚ	Πάγιο Κεφάλαιο
π.μ.	Ποσοστιαίες Μονάδες
ΠΠΓΚ	Πρωτογενές Πλεόνασμα Γενικής Κυβέρνησης
Τα.Π.	Τακτικός Προϋπολογισμός
ΤΤΕ	Τράπεζα της Ελλάδος
Χ	Εξαγωγές
Eurostat	Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία
RRF	Recovery & Resilience Fund (Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας)

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

- **Εκτιμήσεις INSETE για το 2023: Αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,1% σε σταθερές τιμές και προοπτική για σημαντικό Πρωτογενές Πλεόνασμα +2%**
- **Η σημαντικότερη δημοσιονομική εξέλιξη του 2022: ο μηδενισμός του Πρωτογενούς Ελλείμματος της Γενικής Κυβέρνησης**

Στο παρόν Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων με στόχο την παρακολούθηση βασικών μεγεθών της Ελληνικής Οικονομίας περιλαμβάνονται εκτιμήσεις του INSETE για την αύξηση του ΑΕΠ και το ύψος του Πρωτογενούς Πλεονάσματος της Γενικής Κυβέρνησης το τρέχον έτος. Ειδικότερα, **το INSETE εκτιμά ότι το 2023 το ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 3,1% σε σταθερές τιμές, καθώς και ότι διαγράφεται προοπτική για Πρωτογενές Πλεόνασμα της Γενικής Κυβέρνησης (ΠΠΓΚ) ύψους +2,0% του ΑΕΠ.** Επίσης, στο Δελτίο αναλύονται οι παράμετροι που προσδιόρισαν την αύξηση του ΑΕΠ κατά 5,91% σε σταθερές τιμές το 2022 και τον μηδενισμό του Πρωτογενούς Ελλείμματος της Γενικής Κυβέρνησης - επιβεβαιώνοντας τις εκτιμήσεις του INSETE - που αποτελεί και τη σημαντικότερη δημοσιονομική εξέλιξη του προηγούμενου έτους.

Τα κύρια σημεία του Δελτίου Οικονομικών Εξελίξεων έχουν ως εξής:

Η εκτίμηση για αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,1% σε σταθερές τιμές το 2023

- **Το INSETE εκτιμά ότι το 2023 το ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 3,1% σε σταθερές τιμές και η εκτίμηση αυτή προσδιορίζεται:**
 - **από τα σημαντικά αποτελέσματα χαμηλής βάσης (base effects) του ΑΕΠ το 2022**, λόγω της εκτίμησης για ελάχιστη αύξησή του την περίοδο 2022/2013, κατά μόλις 9,2% (ΜΕΡΜ: 0,98%), παρά την αύξηση των εισαγωγών Α&Υ κατά 68,91% (ΜΕΡΜ: 6,0%).
 - **από την προοπτική για σημαντική αύξηση των επενδύσεων Παγίου Κεφαλαίου**, με την εντατικοποίηση της υλοποίησης των επενδυτικών προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από το RRF και το ΕΣΠΑ 2021-2027, καθώς και **των επενδυτικών προγραμμάτων που συνδέονται με τις ιδιωτικοποιήσεις, τις επιχειρηματικές επενδύσεις και την αγορά ακινήτων.**
 - **από την προοπτική για συνέχιση της σταθερής ανοδικής πορείας των εξαγωγών.**
- Η **εκτιμώμενη αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ είναι 6,1%** (ΑΕΠ σε σταθερές τιμές: 3,1% και αποπληθωριστής ΑΕΠ: 3,0%)
- Με βάση τα ανωτέρω εκτιμάται αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,1% το 2023, που - εάν οι εκτιμήσεις επιβεβαιωθούν - για πρώτη φορά μετά από 10 χρόνια, θα είναι ελάχιστα μόνο χαμηλότερη από την εκτιμώμενη αύξηση των εισαγωγών Α&Υ κατά 3,2%.

Οι δημοσιονομικές εξελίξεις το 2022 και οι προοπτικές για το 2023

- **Η σημαντικότερη εξέλιξη είναι ο μηδενισμός του Πρωτογενούς Ελλείμματος της Γενικής Κυβέρνησης το 2022 και η διαγραφόμενη προοπτική για σημαντικό Πρωτογενές Πλεόνασμα +2% το 2023.**
- Ειδικότερα, μετά την πολύ μεγάλη αύξηση των επιδοτήσεων τους δύο τελευταίους μήνες του 2022, το INSETE εκτίμησε - πριν τις πρόσφατες ανακοινώσεις - ότι το Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης (ΠΙΓΚ) σε δημοσιονομική βάση (χωρίς τα έσοδα SMP και ANFA), θα παρουσίαζε έλλειμμα -0,7% του ΑΕΠ, έναντι πλεονάσματος +0,5% που εκτιμάτο ότι θα παρουσίαζε πριν την προαναφερθείσα αύξηση των επιδοτήσεων, όπως αναφέρεται στο προηγούμενο Δελτίο του Ιανουαρίου 2023. Η Κυβέρνηση ανακοίνωσε πρόσφατα το ΠΙΓΚ αναμένεται να είναι κοντά στο μηδέν - επιβεβαιώνοντας απολύτως την εκτίμηση του INSETE για πολύ ευνοϊκότερο δημοσιονομικό αποτέλεσμα σε σχέση με την πρόβλεψη του προϋπολογισμού - - ενώ η Eurostat θα ανακοινώσει το τελικό αποτέλεσμα στις 24 Απριλίου. Σημειώνεται ότι το ΠΙΓΚ που υπολογίζει η Eurostat περιλαμβάνει τα έσοδα SMP και ANFA που εκτιμώνται περί τα € 1,7 δισ. και οδηγούν σε μηδενισμό του ελλείμματος. Λόγω λήξης του προγράμματος SMP και ANFA, τα έσοδα αυτά εντέλει θα υπολογιστούν στο 2022 και όχι το 2023 όταν και αναμένεται να εισπραχθούν. Σημειώνεται ότι η εκτίμηση της Εισηγητικής Έκθεσης του Προϋπολογισμού 2023 (Π2023) ήταν για Πρωτογενές Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης (ΠΕΓΚ) ύψους -1,6% του ΑΕΠ το 2022.
- **Για το 2023 στο παρόν Δελτίο εκτιμάται ότι είναι δυνατόν να επιτευχθεί Πρωτογενές Πλεόνασμα Γενικής Κυβέρνησης (ΠΠΓΚ) ύψους +2,0% του ΑΕΠ, έναντι +0,7% που προβλέπεται στην Εισηγητική Έκθεση του Π2023. Πιο συγκεκριμένα, οι εκτιμήσεις περιλαμβάνουν **αύξηση των εσόδων της ΓΚ κατά 5,7% και ελάχιστη αύξηση των Πρωτογενών Δαπανών Γενικής Κυβέρνησης κατά 0,1%** - από το ιδιαίτερα υψηλό επίπεδό τους το 2022 - μετά την πολύ μεγάλη αύξησή τους κατά 30,0% το 2022/2019..**

Παράμετροι που προσδιόρισαν την αύξηση του ΑΕΠ το 2022

- Η εκτίμηση για **αύξηση του ΑΕΠ κατά 5,91% σε σταθερές τιμές το 2022** προσδιορίστηκε:
 - **από τα πολύ σημαντικά αποτελέσματα χαμηλής βάσης (base effects) του ΑΕΠ το 2021, λόγω της εκτίμησης για ελάχιστη αύξησή του την περίοδο 2021/2013, κατά μόλις 3,1%** (με Μέσο Ετήσιο Ρυθμό Μεταβολής - ΜΕΡΜ: 0,37%). Η χαμηλή αυτή εκτίμηση προκύπτει από τις αλληπάλληλες περικοπές της Ιδιωτικής Κατανάλωσης που περιόρισαν την αύξησή της στην ίδια περίοδο σε μόλις 2,62% (ΜΕΡΜ: 0,32%), αν και, την ίδια περίοδο, οι εισαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών (Α&Υ) αυξήθηκαν δυσανάλογα κατά 53,25% (ΜΕΡΜ: 5,48%) (σε σταθερές τιμές). Είναι, συνεπώς, εξαιρετικά

δύσκολο να δικαιολογηθεί μακροοικονομικά με συνεπή τρόπο ότι η ποσοστιαία αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης ήταν σχεδόν 20 φορές χαμηλότερη από την αύξηση των εισαγωγών την περίοδο αυτή.

- **από την πολύ μεγάλη αύξηση των επιδοτήσεων επί των προϊόντων** (των τιμών καταναλωτή της Ηλεκτρικής Ενέργειας, κ.λπ.), και, στη συνέχεια, **στον συμψηφισμό αυτών των επιδοτήσεων με τους φόρους επί των προϊόντων**, κατά την εκτίμηση του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές από την πλευρά της παραγωγής. Με τον τρόπο αυτό «κατέστη αναγκαία» η πολύ μεγάλη αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα (που υπολογίζονται ως υπόλοιπο (residual)) στα € 3,76 δισ. κατά την εκτίμηση του ΑΕΠ από την πλευρά της ζήτησης.
- **από τον αποπληθωρισμό των εξαγωγών Α&Υ με αποπληθωριστές που ήταν ανεξήγητα υπέρμετρα αυξημένοι το 2022** και μάλιστα πολύ περισσότερο (6–7 π.μ.) από τους αντίστοιχους αποπληθωριστές των εισαγωγών Α&Υ.

1. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

1.1. Η αύξηση του ΑΕΠ το 2022 κατά 5,91% σε σταθερές τιμές

Η εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ για αύξηση του ΑΕΠ κατά 5,91% σε σταθερές τιμές το 2022 προσδιορίστηκε από τα ακόλουθα:

- A) Από τα πολύ σημαντικά αποτελέσματα χαμηλής βάσης (base effects) του ΑΕΠ το 2021, λόγω της εκτίμησης για ελάχιστη αύξησή του την περίοδο 2021/2013, κατά μόλις 3,1% (με Μέσο Ετήσιο Ρυθμό Μεταβολής – ΜΕΡΜ: 0,37%), μετά από αλλεπάλληλες περικοπές της Ιδιωτικής Κατανάλωσης (ΙΚ) που περιόρισαν την αύξησή της στην ίδια περίοδο σε μόλις 2,62% (ΜΕΡΜ: 0,32%), και αυτό παρά την δυσανάλογη και ιδιαίτερα μεγάλη αύξηση των εισαγωγών Α&Υ (σε σταθερές τιμές) κατά 53,25% (ΜΕΡΜ: 5,48%).*
- B) Από την υπέρμετρα μεγάλη αύξηση των επιδοτήσεων επί των προϊόντων (των τιμών καταναλωτή της Ηλεκτρικής Ενέργειας, κ.λπ.), και, στη συνέχεια, στον συμψηφισμό αυτών των επιδοτήσεων με τους φόρους επί των προϊόντων, κατά την εκτίμηση του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές από την πλευρά της παραγωγής – που οδήγησε σε πολύ μεγάλη αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα κατά την εκτίμηση του ΑΕΠ από την πλευρά της δαπάνης.*
- Γ) Από τον αποπληθωρισμό των εξαγωγών Α&Υ με αποπληθωριστές που ήταν ανεξήγητα υπέρμετρα αυξημένοι το 2022 και μάλιστα αυξημένοι πολύ περισσότερο από τους αντίστοιχους αποπληθωριστές των εισαγωγών Α&Υ.*

Ακολουθεί σχετική ανάλυση.

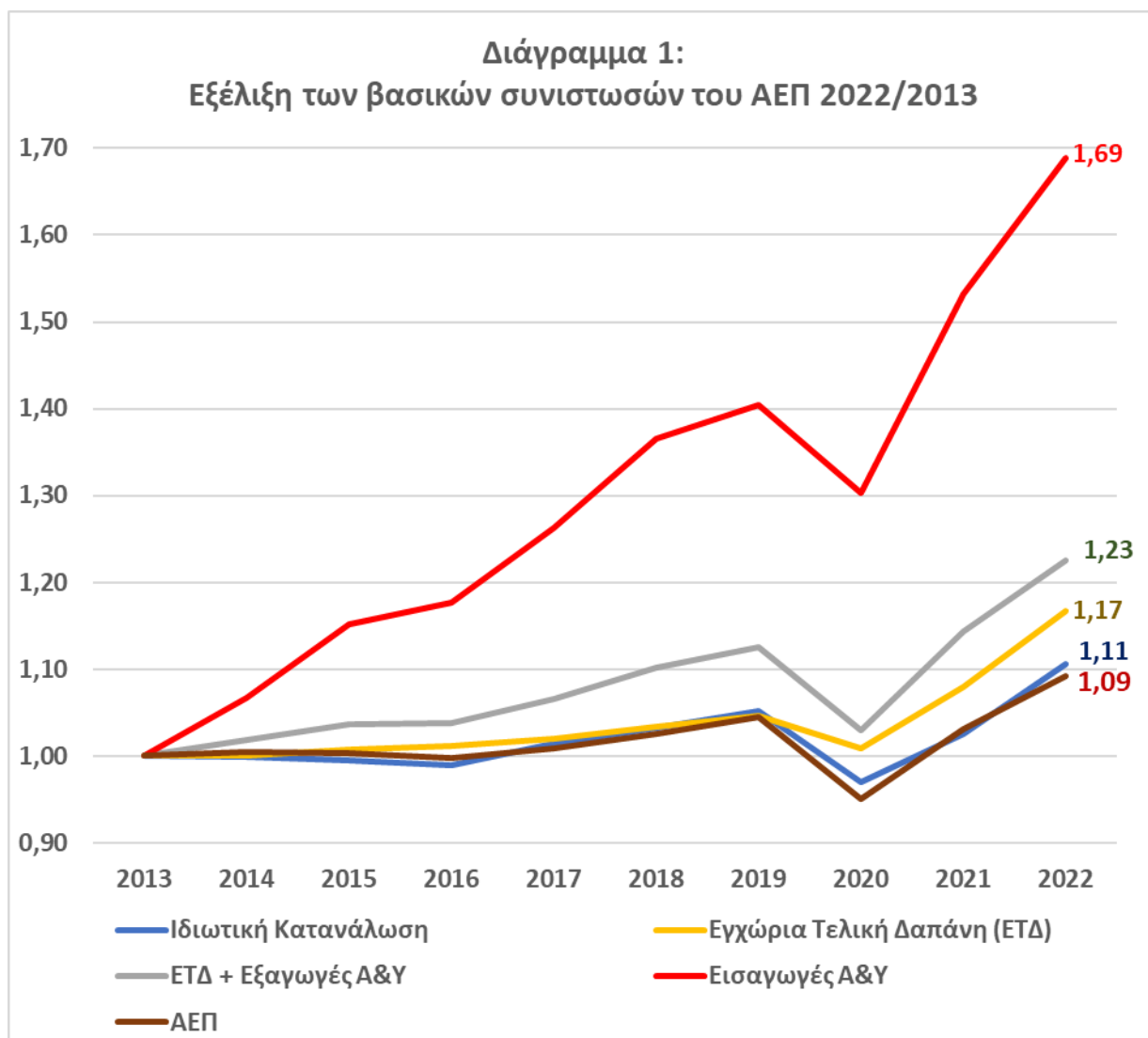
A. Ο ρόλος των base effects στην αύξηση του ΑΕΠ 2022 κατά 5,91% σε σταθερές τιμές

Η πολύ χαμηλή βάση του ΑΕΠ το 2021, ήταν αποτέλεσμα της ελάχιστης αύξησής του κατά μόλις 3,1% το 2021/2013. Η αύξηση αυτή προσδιορίστηκε από την ακραία ασυμβατότητα που παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 1 πιο κάτω, δηλαδή η ΕΛΣΤΑΤ:

- αφενός **εκτίμησε** ελάχιστη αύξηση στην περίοδο αυτή για:
 - την Ιδιωτική Κατανάλωση (ΙΚ) κατά μόλις 2,62% (ΜΕΡΜ: 0,32%),
 - την Εγχώρια Τελική Δαπάνη (ΕΤΔ) κατά 7,97% (ΜΕΡΜ: 0,96%),
 - το άθροισμα ΕΤΔ συν τις εξαγωγές Α&Υ (Χ), ΕΤΔ+Χ, κατά 14,34% (ΜΕΡΜ: 1,69%),
- και αφετέρου **μέτρησε (βάσει πραγματικών στοιχείων)**, στην ίδια περίοδο, πολύ μεγάλη αύξηση των εισαγωγών Α&Υ κατά 53,25 % (ΜΕΡΜ 5,48%).

Αυτή η τεράστια αύξηση των εισαγωγών Α&Υ κατά 53,25%, δεν είναι προφανώς συμβατή με την αύξηση της ΙΚ (2,62%), της ΕΤΔ (7,97%) και του αθροίσματος ΕΤΔ+Χ (14,34%). Ο συνδυασμός της μεγάλης αύξησης των εισαγωγών Α&Υ και της ουσιαστικής στασιμότητας των υπολοίπων συνιστωσών του ΑΕΠ συνέβαλε στη σημαντική υποεκτίμηση και στο εξαιρετικά χαμηλό επίπεδο του ΑΕΠ το 2021 και αυτό οδήγησε σε σημαντικά θετικά base effects για την αύξηση του ΑΕΠ το 2022, όπως προαναφέρθηκε. Ειδικότερα, εκτιμήθηκε **πολύ ισχυρή επίπτωση στην ΙΚ**, και συνέβαλε στη δυναμική αύξησή της κατά 7,78% το 2022, εν μέσω της ενεργειακής κρίσης και της εκρηκτικής αύξησης του πληθωρισμού, και παρά το ότι έως το Μάιο 2022 η Κυβέρνηση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το ΔΝΤ εκτιμούσαν την αύξησή της μόλις στο 1,5%.

Από την άλλη πλευρά, **οι εισαγωγές Α&Υ αυξήθηκαν και πάλι κατά 10,22%** σε σταθερές τιμές, παρά το ότι αναμενόταν ελάχιστη αύξησή τους το 2022 – λόγω του ιδιαίτερα υψηλού επιπέδου τους το 2021. Συνέχισαν απρόσκοπτα την εκρηκτική αυξητική τους πορεία και το 2022, και αυτό παρά την κατακόρυφη αύξηση των τιμών των εισαγομένων και παρά την ελάχιστη αύξηση των εξαγωγών Α&Υ κατά μόλις 4,88%. **Προέκυψε επομένως η πολύ μεγάλη και εντελώς μη αναμενόμενη αρνητική επίπτωση των καθαρών εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ το 2022, κατά -2,55 π.μ.**

Αυτή η εκρηκτική αύξηση των εισαγωγών Α&Υ συνεχίζεται για μια ολόκληρη 10ετία: το 2022 ήταν αυξημένες κατά € 35 δισ. έναντι του 2013 και κατά € 23 δισ. έναντι του 2009, καθιστώντας την πορεία αυτή **το μεγαλύτερο πρόβλημα της Ελληνικής οικονομίας τα τελευταία χρόνια. Το πρόβλημα διογκώθηκε το 2022** από τις επιδοτήσεις που παρείχε η Κυβέρνηση στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις.. Έτσι, η πολύ μεγάλη αύξηση των εισαγωγών Α&Υ το 2022 συνέβη παρά (και όχι εξαιτίας) την πολύ μεγάλη αύξηση των τιμών της ενέργειας και των τιμών των εισαγωγών Α&Υ γενικά.

Επιπλέον, η περαιτέρω **διόγκωση του ελλείμματος του Εξωτερικού Ισοζυγίου Α&Υ (ΕΙΑ&Υ) το 2022 στο -7,4% του ΑΕΠ**, δηλαδή σε επίπεδα υψηλότερα ακόμη και από το 2020 (-6,7% του ΑΕΠ) συνέβη παρά τη δυναμική ανάκαμψη των εξαγωγών Α&Υ (2021: 24,1%, 2022: +4,88%, από την πολύ μεγάλη, ωστόσο, πτώση τους το 2020: -21,52%). Αυτό οφείλεται στην περαιτέρω υπέρμετρα μεγάλη διόγκωση των εισαγωγών Α&Υ σε σταθερές τιμές (2021: 17.66%, 2022: +10,22%, μετά την ελάχιστη πτώση τους το 2020: -7,27%).

Β. Οι επιδοτήσεις των τιμών της ενέργειας και οι επενδύσεις σε αποθέματα

Το 2022 καταγράφηκε αύξηση της δαπάνης της ΓΚ για επιδοτήσεις κατά € 3,52 δισ., στα € 8,64 δισ. το 2022, από € 5,13 δισ. το 2021 και από € 1,72 δισ. το 2019. Μάλιστα, σύμφωνα με τα στοιχεία των Εθνικών Λογαριασμών, οι επιδοτήσεις επί των προϊόντων σε Ευρώ αυξήθηκαν κατά € 5,95 δισ., στα € 7,59 δισ. το 2022, από μόλις € 1,64 δισ. το 2021.

Κατά την εκτίμηση της αύξησης του ΑΕΠ από την πλευρά της Παραγωγής, από τη Συνολική Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) αφαιρούνται οι επιδοτήσεις επί των προϊόντων και προστίθενται οι φόροι επί των προϊόντων. Πράγματι, κατά την εκτίμηση του ΑΕΠ σε Ευρώ (σε τρέχουσες τιμές), από την Συνολική ΑΠΑ (που ήταν αυξημένη κατά 15,13%), αφαιρέθηκαν οι επιδοτήσεις (που ήταν αυξημένες κατά 361,7%, ή κατά € 5,95 δισ.), αλλά προστέθηκαν οι φόροι επί των προϊόντων (που ήταν αυξημένοι κατά 33,67%, ή κατά € 8,3 δισ.). Έτσι, το ΑΕΠ σε Ευρώ αυξήθηκε κατά 14,51%. Ωστόσο, **κατά την εκτίμηση του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές, η αύξηση των επιδοτήσεων επί των προϊόντων ενέργειας συμψηφίστηκε με τους φόρους επί των προϊόντων από τους οποίους χρηματοδοτήθηκε**, έτσι ώστε, οι φόροι επί των προϊόντων αυξήθηκαν μόνο κατά 8,03%, ή κατά € 1,94 δισ., ενώ οι επιδοτήσεις αυξήθηκαν μόνο κατά 11,44%, ή κατά € 167 εκατ.¹. **Έτσι, με την εκτίμηση για αύξηση της Συνολικής ΑΠΑ κατά 5,64%, η αύξηση του ΑΕΠ το 2022 εκτιμήθηκε στο 5,91% σε σταθερές τιμές.**

Στη συνέχεια, **από την πλευρά της Δαπάνης**, με δεδομένες τις νέες εκτιμήσεις: (1) για αύξηση της ΙΚ κατά 7,78%, (2) για πτώση της Κατανάλωσης της ΓΚ κατά -1,6%, (3) για αύξηση των επενδύσεων ΠΚ κατά 11,67% και, τέλος, (4) για σημαντική αρνητική επίπτωση των καθαρών εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ κατά -2,55 π.μ. (για τους λόγους που θα αναλυθούν στη συνέχεια), **η αύξηση του ΑΕΠ κατά 5,91% σε σταθερές τιμές το 2022 απαιτούσε την πολύ μεγάλη αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα κατά € 3,76 δισ., με θετική επίπτωση στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,07 π.μ. (3^ο 3μηνο 2022: +2.7 π.μ., 4^ο 3μηνο 2022: +4,27 π.μ.).**

Γ. Ο ρόλος του αποπληθωρισμού των εξαγωγών Α&Υ

Μια πιθανή αιτία της μεγάλης αύξησης των επενδύσεων σε αποθέματα (που προκύπτουν ως υπόλοιπο για να επιτευχθεί η αύξηση του ΑΕΠ το 2022 κατά 5,91% σε σταθερές τιμές - όπως εκτιμήθηκε από την πλευρά της παραγωγής) είναι η πιθανή μεγάλη υποεκτίμηση - σε σταθερές τιμές 2015 - της αύξησης των εξαγωγών Α&Υ κατά μόλις 4,88%, παρά την

¹ Η πολύ μεγάλη αύξηση των τιμών της ενέργειας και άλλων προϊόντων, σε συνδυασμό με την δυναμική αύξηση της της ζήτησης για αγαθά και υπηρεσίες στην εγχώρια οικονομία το 2022 - παρά την πολύ σημαντική αύξηση του πληθωρισμού, συνέβαλαν στην πολύ μεγάλη αύξηση των εσόδων της ΓΚ από φόρους επί των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων και των πρόσθετων φόρων επί των υπέρ-κερδών των επιχειρήσεων ενέργειας. Αυτά τα αυξημένα έσοδα χρησιμοποίησε η Κυβέρνηση για να χρηματοδοτήσει τις επιδοτήσεις στις τιμές της ενέργειας και όχι μόνο (επιδοτήσεις επί των προϊόντων). Επομένως, στους Εθνικούς Λογαριασμούς, κατά την εκτίμηση του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές, η αύξηση των επιδοτήσεων επί των προϊόντων ενέργειας συμψηφίστηκε με την αύξηση των φόρων επί των προϊόντων από τους οποίους χρηματοδοτήθηκε.

εντυπωσιακή αύξησή τους κατά 36,54% σε τρέχουσες τιμές. Αυτό προέκυψε λόγω του αποπληθωρισμού τους με έναν αποπληθωριστή αυξημένο το 2022 κατά 30,18% (αγαθά: 36,5%, υπηρεσίες: 23,8%). Η αύξηση αυτή του αποπληθωριστή εξαγωγών A&Y, αφενός κρίνεται ως εξαιρετικά υπερβολική και ακατανόητη, ιδιαίτερα όσον αφορά τον αποπληθωριστή των εξαγωγών υπηρεσιών (23,8%) και, αφετέρου, είναι και πολύ υψηλότερη από την αντίστοιχη αύξηση του αποπληθωριστή εισαγωγών A&Y κατά 24,41% το 2022 (αγαθά: 26,3%, υπηρεσίες: 18,5%). **Αυτή η διαφορά στην αύξηση των αποπληθωριστών κατά 5,77 π.μ., εξηγεί πλήρως την μεγαλύτερη αύξηση των εισαγωγών A&Y (10,22%), από την αύξηση των εξαγωγών A&Y (4,88%) και προσδιορίζει τη μεγάλη αρνητική επίπτωση των καθαρών εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ το 2022 κατά -2,55 π.μ.**

1.2. Η εκτίμηση του INSETE για αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,1% σε σταθερές τιμές το 2023

Μετά τα ανωτέρω το INSETE ότι το 2023 το ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 3,1% σε σταθερές τιμές (1^ο 3μηνο 2023: 4,3%). Η εκτίμηση αυτή προσδιορίζεται από τα ακόλουθα:

- A) Από τα σημαντικά και πάλι αποτελέσματα χαμηλής βάσης (base effects) του ΑΕΠ το 2022, λόγω της εκτίμησης για ελάχιστη αύξησή του την περίοδο 2022/2013, κατά μόλις 9,2% (ΜΕΡΜ: 0,98%), παρά την αύξηση των εισαγωγών A&Y κατά 68,91% (ΜΕΡΜ: 6,0%).*
- B) Από την προοπτική για σημαντική αύξηση των επενδύσεων ΠΚ, με την εντατικοποίηση της υλοποίησης των επενδυτικών προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από το RRF και το ΕΣΠΑ 2021-2027, καθώς και των επενδυτικών προγραμμάτων που συνδέονται με τις ιδιωτικοποιήσεις, τις επιχειρηματικές επενδύσεις και την αγορά ακινήτων.*
- Γ) Από την προοπτική για συνέχιση της σταθερής ανοδικής πορείας των εξαγωγών A&Y.*

Ακολουθεί σχετική ανάλυση.

A. Η υποεκτίμηση της αύξησης του ΑΕΠ το 2022/2013 και η αύξησή του το 2023

Παρά τη σημαντική αύξηση του ΑΕΠ κατά 5,91% σε σταθερές τιμές το 2022, το επίπεδό του το 2022 εξακολουθεί να είναι πολύ χαμηλό, δεδομένου ότι η αύξηση του στην περίοδο 2022/2013 δεν υπερβαίνει το 9,2% (ΜΕΡΜ: 0,98%), και αυτό παρά το ότι σύμφωνα με τις μετρήσεις της ΕΛΣΤΑΤ (με πραγματικά στοιχεία) η αύξηση των εισαγωγών A&Y στην ίδια περίοδο ανήλθε στο 68,91% (ΜΕΡΜ 6,0%). Η αύξηση του ΑΕΠ περιορίστηκε στο 9,2% (ΜΕΡΜ: 0,98%) στην περίοδο 2022/2013, διότι παρά την εκρηκτική αύξηση των εισαγωγών A&Y στην περίοδο αυτή, οι εκτιμήσεις των μεγεθών που προσδιορίζουν την ζήτηση για εισαγωγές ήταν για ελάχιστη αύξηση (βλ. Διάγραμμα 1):

- της Ιδιωτικής Κατανάλωσης (ΙΚ) κατά μόλις 10,60% (ΜΕΡΜ: 1,13%),
- της Εγχώριας Τελικής Δαπάνης (ΕΤΔ) κατά 16,7% (ΜΕΡΜ: 1,73%),
- του αθροίσματος ΕΤΔ+Χ κατά 22,6% (ΜΕΡΜ: 2,29%).

Τα ανωτέρω συνεπάγονται ότι το 2023: (i) η αύξηση της ΙΚ θα είναι από το σημαντικά υποεκτιμημένο επίπεδο της το 2022, που ήταν αυξημένο κατά μόνο 10,6% έναντι του 2013 – κυρίως λόγω της αύξησής του κατά 7,78% το 2022, ενώ (ii) η αύξηση των εισαγωγών Α&Υ θα είναι από το ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο τους το 2022 –αυξημένο κατά 68,91% έναντι του 2013. Με βάση αυτά τα στοιχεία, το ΙΝΣΕΤΕ εκτιμά:

- **αύξηση της ΙΚ κατά 1,1% ότι το 2023**, από το χαμηλό επίπεδο της το 2022 – πολύ περισσότερο διότι μετά την αύξησή της κατά 7,78% το 2022 και κατά 3,81% στο 4^ο 3μηνο 2022 η ροπή προς κατανάλωση των εγχώριων νοικοκυριών είναι ισχυρή και δεν προβλέπεται υποχώρησή της το 2023.
- **περιορισμένη αύξηση των εισαγωγών Α&Υ κατά 3,2% το 2023**, από το εξαιρετικά υψηλό επίπεδο τους το 2022, και αυτό παρά την εκτίμηση για αύξηση των επενδύσεων ΠΚ κατά 12,9%, των εξαγωγών Α&Υ κατά 5,4% και της ΕΤΔ κατά 2,35%.

Οι υποθέσεις αυτές για την ΙΚ και τις εισαγωγές Α&Υ ενισχύουν την εκτίμησή μας για αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,1% σε σταθερές τιμές το 2023, με την συμβολή των base effects (θετικά για την ΙΚ, αρνητικά για τις εισαγωγές Α&Υ) να εκτιμάται σε περίπου 1 π.μ.

Β. Η προοπτική για μεγάλη αύξηση το 2023 των επενδύσεων ΠΚ

Η αύξηση αυτή εκτιμάται από το ΙΝΣΕΤΕ στο 12,9% (2022: +11.67%, 2021: +20,0%) και προκύπτει από εκτιμήσεις για:

- εντατικοποίηση της υλοποίησης των επενδυτικών προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από το RRF και το ΕΣΠΑ 2021-2027, καθώς και εκείνων που συνδέονται με τις ιδιωτικοποιήσεις, αλλά και με νέα αύξηση των επενδύσεων της Γενικής Κυβέρνησης,
- μεγάλη αύξηση και των επιχειρηματικών επενδύσεων μετά και τη σημαντική εισροή Ξένων Άμεσων επενδύσεων,
- συνέχιση της δυναμικής αυξητικής πορείας των επενδύσεων σε κατοικίες κατά 15% το 2023, μετά τη μεγάλη αύξησή τους κατά 36,1% το 2022 (4ο 3μηνο 2022: 121,0%). Σημειώνεται ότι οι επενδύσεις σε κατοικίες ανήλθαν μόλις στα € 3,19 δισ. το 2022, έναντι € 10,8 δισ. το 2010 και € 24,9 δισ. που ήταν το 2007.

Γ. Η προοπτική για συνέχιση της αυξητικής πορείας των εξαγωγών Α&Υ το 2023

Η προοπτική για συνέχιση της αυξητικής πορείας των εξαγωγών A&Y το 2023 στηρίζεται στις εκτιμήσεις για:

- **περαιτέρω αύξηση το 2023 των εσόδων από τον εισερχόμενο τουρισμό.** Αντίθετα με το 2022 (βλ. αν.), η αύξηση αυτή αναμένεται να είναι σημαντική και σε σταθερές τιμές 2015 (στοιχεία Εθνικών Λογαριασμών), αφού δεν αναμένεται (και λόγω της υψηλής βάσης του το 2022) να είναι και πάλι υπέρμετρα υψηλός ο αποπληθωριστής των εσόδων αυτών.
- **οι εξαγωγές αγαθών αναμένεται να ανακάμψουν**, μετά τον περιορισμό της αύξησής τους στο 0,4% σε σταθερές τιμές το 2022 – παρά την αύξησή τους κατά 37% σε τρέχουσες τιμές. Και εδώ, όπως και για τον εισερχόμενο τουρισμό, ο αποπληθωρισμός αναμένεται θα λειτουργήσει θετικά για την αύξηση των εξαγωγών σε σταθερές τιμές το 2023.

Σημειώνεται ότι στο πρώτο δίμηνο του 2023 οι εξαγωγές αγαθών ήταν αυξημένες κατά 21,0% σε Ευρώ (+7,9% σε σταθερές τιμές), με – παράλληλα – ελάχιστη αύξηση των εισαγωγών αγαθών κατά 0,2% (-3,9% σε σταθερές τιμές. Ωστόσο, τον Ιανουάριο 2023, τα έσοδα από εξαγωγές υπηρεσιών ήταν αυξημένα κατά 14,2% (+3,8% σε σταθερές τιμές), ενώ οι πληρωμές για εισαγωγές υπηρεσιών ήταν αυξημένες κατά 21,7% (+10,8%).

Συνολικά, το INSETE εκτιμά τώρα την αύξηση των εξαγωγών A&Y το 2023 (σταθερές τιμές - στοιχεία Εθνικών Λογαριασμών) στο 5,4% (1^ο 3μηνο 2023: 7,2%), με την αύξηση των εισαγωγών A&Y στο 3,2% (1^ο 3μηνο 2023: 2,1%) και με θετική επίπτωση των καθαρών εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ της τάξης των 0,58 π.μ. (1^ο 3μηνο 2023: 1,36 π.μ.).

1.3. Θετικά base effects και για την αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,2% το 2024

Τα ανωτέρω συνεπάγονται την αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,1% σε σταθερές τιμές το 2023, η οποία (εάν οι εκτιμήσεις επιβεβαιωθούν), για πρώτη φορά μετά από 10 χρόνια, θα είναι ελάχιστα μόνο χαμηλότερη από την αύξηση των εισαγωγών Α&Υ κατά 3,2%.

Συμβολή κατά περίπου 1,0 π.μ. στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,1% το 2023 εκτιμάται ότι θα έχουν τα θετικά base effects από το υπέρμετρα χαμηλό επίπεδο του ΑΕΠ και της ΙΚ το 2022 σε σύγκριση με το υπέρμετρα υψηλό επίπεδο των εισαγωγών Α&Υ.

Με τις ανωτέρω εκτιμήσεις για το 2023, η εκλογίκευση και η ενίσχυση της συμβατότητας της εξέλιξης των βασικών συνιστωσών του ΑΕΠ στην περίοδο 2023/2013 βελτιώνεται περαιτέρω, αλλά η ασυμβατότητα, της αύξησης των εισαγωγών Α&Υ κατά 74,31% το 2023/2013, έναντι της αύξησης της ΙΚ κατά 11,8%, της ΕΤΔ κατά 19,4%, του αθροίσματος ΕΤΔ+Χ κατά 26,4% και του ΑΕΠ κατά 12,6%, παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα.

Θα υπάρχουν επομένως σημαντικά θετικά base effects που θα συμβάλουν, σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη αύξηση της ΙΚ (κατά 2,1%), των επενδύσεων ΠΚ (κατά 9,3%) και την επίπτωση των καθαρών εξαγωγών (+0,52 π.μ.), στην εκτιμώμενη από το INSETE αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,2% και το 2024 – με περαιτέρω μείωση της ασυμβατότητας.

1.4. Δημοσιονομικές εξελίξεις το 2022, και οι προοπτικές για το 2023

A. Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης 2022

Μετά την υπέρμετρα μεγάλη αύξηση των επιδοτήσεων στην ενέργεια και όχι μόνο τους δύο τελευταίους μήνες του 2022, το INSETE εκτίμησε ότι το Πρωτογενές Ισοζύγιο της ΓΚ (ΠΙΓΚ) σε δημοσιονομική βάση (χωρίς τα έσοδα SMP και ANFA), θα παρουσίαζε έλλειμμα -0,7% του ΑΕΠ (έναντι πλεονάσματος +0,5% που εκτιμάτο ότι θα παρουσίαζε πριν την προαναφερθείσα αύξηση των επιδοτήσεων). Εντέλει η Κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι το ΠΙΓΚ αναμένεται να είναι κοντά στο μηδέν ενώ η Eurostat θα ανακοινώσει το τελικό αποτέλεσμα στις 24 Απριλίου. Σημειώνεται ότι το ΠΙΓΚ που υπολογίζει η Eurostat περιλαμβάνει τα έσοδα SMP και ANFA που εκτιμώνται περί τα € 1,7 δισ. και οδηγούν σε μηδενισμό του ελλείμματος. Λόγω λήξης του προγράμματος SMP και ANFA, τα έσοδα αυτά εντέλει θα υπολογιστούν στο 2022 και όχι το 2023 όταν και αναμένεται να εισπραχθούν. Σημειώνεται ότι η εκτίμηση του Π2023 ήταν για ΠΕΓΚ ύψους -1,6% του ΑΕΠ το 2022.

Αναλυτικά:

- οι επιδοτήσεις Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου ανήλθαν σε € 1,19 δισ. και € 1,82 δισ. αντίστοιχα έναντι € 0,85 δισ. τον Οκτώβριο 2022. Έτσι, η δαπάνη για επιδοτήσεις διαμορφώθηκε τελικά στα € 8,64 δισ. το 2022, και ήταν αυξημένη κατά € 3,52 δισ. έναντι του 2021 (€ 5,13 δισ.) και κατά € 6,92 δισ. έναντι του 2019 (1,72 δισ.).
- επιπλέον, η πτώση της Κυβερνητικής δαπάνης για μεταβιβάσεις εκτός ΓΚ περιορίστηκε τελικά στα -1,09 δισ. € στο 12μηνο 2022, έναντι της πτώσης της κατά -3,55 δισ. € στο 7μηνο 2022. Ήταν δηλαδή αυξημένη κατά € 2,5 δισ. στο 5μηνο Αυγ.-Δεκ.2022. Ειδικότερα, η δαπάνη αυτή αυξήθηκε στα € 2,34 δισ. τον Δεκέμβριο 2022, από € 1,04 εκατ. τον Νοέμβριο 2022 και από € 0,67 δισ. τον Οκτώβριο 2022. Έτσι, διαμορφώθηκε και πάλι στα € 9,09 δισ. το 2022, έναντι € 10,18 δισ. το 2021, € 10,98 δισ. το 2020 και έναντι € 4,5 δισ. το 2019.

Μετά τις ανωτέρω εξελίξεις, η εκτέλεση του Π2022 στο 12μηνο 2022 σε ενοποιημένη ταμειακή βάση, κατάγραψε μεν μεγαλύτερη του αναμενομένου αύξηση των εσόδων της ΓΚ κατά 16,66%, αλλά και πολύ μεγαλύτερη του αναμενομένου αύξηση των Πρωτογενών Δαπανών της ΓΚ κατά 7,86% (από 2,85% στο 10μηνο 2022).

B. Πρωτογενές Πλεόνασμα στη ΓΚ (ΠΠΓΚ) ύψους 2,0% του ΑΕΠ το 2023

Από την εκτέλεση του Π2023 σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης (ΓΚ), σε ενοποιημένη ταμειακή βάση, στο δίμηνο Ιανουαρίου – Φεβρουαρίου 2023 σημειώθηκε αύξηση των εσόδων της ΓΚ κατά 25,95% (Ιαν.-Φεβρ.2022: 18,1%) και αύξηση των Πρωτογενών Δαπανών της ΓΚ (ΠΔΓΚ) κατά 8,81% (Ιαν.-Φεβρ.2022: -12,1%). Καταγράφηκε, επομένως, **Πρωτογενές Πλεόνασμα ΓΚ ύψους € 4,17 δισ., έναντι € 1,54 δισ. στο δίμηνο Ιαν.-Φεβρ.2022.**

Επίσης, από την εκτέλεση του Π2023 σε επίπεδο Κεντρικής Κυβέρνησης στο δίμηνο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2023 προκύπτει αύξηση των καθαρών εσόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού κατά 16,7% - κατά € 1,33 δισ. πάνω από το στόχο, και αύξηση των εσόδων του ΠΔΕ κατά € 2,71 δισ. - με είσπραξη € 1,78 δισ. από το RRF που μεταφέρθηκαν στον Ιανουάριο 2023 από το 2022. Οι Συνολικές Πρωτογενείς Δαπάνες του Τα.Π. ήταν αυξημένες κατά 11,4% (1^ο 2μηνο 2022: -18,6%) και οι δαπάνες του ΠΔΕ ήταν μειωμένες κατά -1,1% (1^ο 2μηνο 2022: -20,8%, 1^ο 2μηνο 2021: +242,3%). Το **Πρωτογενές Πλεόνασμα της Κεντρικής Κυβέρνησης ανήλθε στα € 4,16 δισ. στο 1^ο δίμηνο 2023, έναντι € 0,84 δισ. στο 1^ο δίμηνο 2022 και στόχου € 1,81 δισ..**

Τα ανωτέρω στηρίζουν την εκτίμηση του INSETE ότι το 2023 θα υπάρξει πλεόνασμα (ΠΠΓΚ) ύψους 2,0% του ΑΕΠ, έναντι 0,7% που προβλέπεται στην Εισηγητική Έκθεση του Π2023. Ειδικότερα, εκτιμάται αύξηση των εσόδων της ΓΚ κατά 5,7% και ελάχιστη αύξηση των ΠΔΓΚ κατά 0,1% (από το ιδιαίτερα υψηλό επίπεδό τους το 2022 –μετά την τεράστια αύξησή τους

κατά 30,0% το 2022/2019). Η εκτιμώμενη αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ είναι 6,1% - ΑΕΠ σε σταθερές τιμές: 3,1% και αποπληθωριστής ΑΕΠ: 3,0%.

2. Η αύξηση του ΑΕΠ το 2022

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 1, η εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ για την αύξηση του ΑΕΠ κατά 5,91% σε σταθερές τιμές το 2022 (2021: 8,43%), προέκυψε:

(i) Από την εκτίμησή της για μεγάλη (πολύ μεγαλύτερη του αναμενομένου) αύξηση του ΑΕΠ στο 1^ο 6μηνο 2022 κατά 7,93% (1^ο 6μηνο 2021: 6,3%).

(ii) Από την αναβάθμιση της εκτίμησής της για την αύξηση του ΑΕΠ στο 3^ο 3μηνο 2022 στο 3,86%, από 2,15%. Η αναβάθμιση στηρίχθηκε αποκλειστικά στη διαφορετική μεταχείριση των επιδοτήσεων και των φόρων επί των προϊόντων κατά την εκτίμηση του ΑΕΠ από την πλευρά της παραγωγής και στη συνεπαγόμενη τεράστια αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα κατά την εκτίμηση του ΑΕΠ από την πλευρά της Δαπάνης. Παραμένει, ωστόσο, η πολύ μεγάλη υποεκτίμηση της αύξησης των εξαγωγών Α&Υ κατά μόλις 0,45% στο 3^ο 3μηνο 2022, λόγω της εξωπραγματικής αύξησης του αποπληθωριστή των εξαγωγών Α&Υ.

(iii) Από την εκτίμησή της για αύξηση του ΑΕΠ κατά 4,47% στο 4^ο 3μηνο 2022, με σημαντική αύξηση της Ιδιωτικής Κατανάλωσης (ΙΚ) κατά 3,81%, των επενδύσεων ΠΚ κατά 12,93% και κυρίως με κατακόρυφη αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα κατά € 1,99 δισ. Από την άλλη πλευρά, σημειώνεται η πολύ μεγάλη και πάλι αρνητική επίπτωση των καθαρών εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ κατά -3,44 π.μ. – που προέκυψε από τη συνεχιζόμενη εκρηκτική αύξηση των εισαγωγών Α&Υ κατά 5,12% και την αναπάντεχη πτώση των εξαγωγών Α&Υ κατά -2,84% σε σταθερές τιμές, παρά την αύξησή τους κατά 20,61% σε Ευρώ (με εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ για αύξηση του αποπληθωριστή εξαγωγών Α&Υ: +24,13%).

Πίνακας 1. ΑΕΠ στο 1ο εξάμηνο 2022 και στο 3ο και το 4ο τρίμηνο 2022, σε σταθερές τιμές 2015															
	1ο 6μηνο 2020	1ο 6μηνο 2021	% Δ 1ο 6μηνο 2021/20	1ο 6μηνο 2022	% Δ 1ο 6μηνο 2022/21	3ο 3μηνο 2020	3ο 3μηνο 2021	% Δ 3ο 3μηνο 2021/20	3ο 3μηνο 2022	% Δ 3ο 3μηνο 2022/21	4ο 3μηνο 2020	4ο 3μηνο 2021	% Δ 4ο 3μηνο 2021/20	4ο 3μηνο 2022	% Δ 4ο 3μηνο 2022/21
	δισ. €	δισ. €		δισ. €		δισ. €	δισ. €		δισ. €		δισ. €	δισ. €		δισ. €	
Συνολική Κατανάλωση (α)	74,1	76,2	2,9%	83,7	9,8%	40,1	41,9	4,4%	42,5	1,5%	39,6	43,2	9,2%	44,2	2,2%
Ιδιωτική Κατανάλωση	56,5	58,1	2,74%	65,6	12,98%	31,4	32,9	4,5%	33,7	2,60%	29,4	33,2	12,93%	34,5	3,81%
Δημόσια κατανάλωση	17,6	18,2	3,4%	18,1	-0,31%	8,7	9,0	4,0%	8,8	-2,66%	10,2	10,0	-1,43%	9,7	-3,05%
Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου (β)	9,1	10,8	19,0%	12,2	12,7%	5,0	5,9	16,7%	6,4	8,1%	5,8	7,2	24,3%	8,2	12,93%
Κατοικίες	1,0	1,2	21,2%	1,4	16,4%	0,4	0,6	72,0%	0,7	9,3%	0,5	0,5	4,9%	1,1	121,0%
Λοιπές Κατασκευές	2,0	2,3	15,0%	2,9	26,1%	1,2	1,4	13,8%	1,7	20,2%	1,9	2,0	4,2%	2,3	17,0%
Εξοπλισμός (μηχανολογικός και μεταφορών)	3,9	5,0	28,1%	5,5	9,9%	2,2	2,6	17,7%	2,7	4,4%	2,3	3,6	56,4%	3,6	-1,1%
Λοιπές	2,1	2,2	4,9%	2,3	3,4%	1,2	1,2	0,9%	1,3	1,9%	1,2	1,2	0,4%	1,2	4,7%
Μεταβολή Αποθεμάτων (γ)	3,9	4,9	25,8%	5,3	8,6%	0,7	0,3	-52,9%	1,7	398,2%	0,3	0,99	253,0%	3,0	200,7%
Στατιστικές Διαφορές (δ)	-0,2	-0,1	-45,8%	-0,6	466,1%	0,0	-0,3	187004%	0,1	-134,9%	0,0	-0,1	1350,8%	-0,3	186,5%
Εγώρια Τελική Δαπάνη (ε)=(α)+(β)+(γ)+(δ)	86,8	91,8	5,7%	100,6	9,55%	45,9	47,8	4,1%	50,7	6,1%	45,7	51,4	12,4%	55,0	7,16%
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	25,6	28,4	11,2%	32,1	13,0%	15,5	22,9	47,4%	23,0	0,5%	13,9	16,9	21,86%	16,5	-2,84%
Εισαγωγές Αγαθών & υπηρεσιών	32,9	35,7	8,5%	41,5	16,2%	16,6	20,3	22,1%	21,4	5,2%	16,6	21,8	31,40%	22,9	5,12%
Ισοζύγιο Αγαθών & Υπηρεσιών (στ)	-7,3	-7,3	-1,1%	-9,3	28,4%	-1,1	2,6	-327,5%	1,6	-37,6%	-2,7	-4,9	80,6%	-6,5	32,8%
ΑΕΠ, σταθερές τιμές αγοράς 2015 (ε)+(στ)	79,50	84,54	6,33%	91,24	7,93%	44,76	50,33	12,43%	52,27	3,86%	43,0	46,5	8,16%	48,6	4,47%
Συμβολή στην αύξηση του ΑΕΠ (%)															
Ιδιωτική κατανάλωση			1,95		8,91			3,17		1,70			8,85		2,73
Δημόσια Κατανάλωση			0,75		-0,07			0,78		-0,48			-0,34		-0,66
Επενδύσεις			2,17		1,63			1,88		0,95			3,30		2,01
Κατοικίες			0,27		0,24			0,60		0,12			0,05		1,26
Λοιπές Κατασκευές			0,38		0,71			0,38		0,56			0,19		0,72
Εξοπλισμός (μηχανολογικός και μεταφορών)			1,39		0,59			0,88		0,23			3,05		-0,09
Λοιπές			0,13		0,09			0,02		0,05			0,01		0,12
Μεταβολή Αποθεμάτων			1,25		0,49			-0,86		2,70			1,65		4,27
Στατιστικές Διαφορές			0,12		-0,60			-0,74		0,89			-0,24		-0,45
Καθαρές Εξαγωγές			0,10		-2,44			8,21		-1,91			-5,06		-3,44
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών			3,60		4,39			16,43		0,21			7,07		-1,04
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών			-3,50		-6,83			-8,23		-2,11			-12,13		-2,40
ΑΕΠ, σταθερές τιμές αγοράς 2015			6,33		7,93			12,43		3,86			8,16		4,47

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Όσον αφορά τις βασικές συνιστώσες του ΑΕΠ, πολύ μεγάλη θετική συμβολή στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 5,91% σε σταθερές τιμές το 2022 είχαν η εντυπωσιακή και αναπάντεχη αύξηση της ΙΚ κατά 7,78%, η αναμενόμενη αύξηση των επενδύσεων ΠΚ κατά

+11,67%, και η **υπέρμετρα μεγάλη αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα κατά € 3,76 δισ. (3^ο 3μηνο 2022: + € 1,36 δισ., 4^ο 3μηνο 2022: +€ 1,99 δισ.** – για τους λόγους που αναλύονται στη συνέχεια). Τέλος, όπως στο 1^ο 6μηνο 2022 και στο 3^ο και το 4^ο 3μηνο 2022, σημαντική αρνητική συμβολή (κατά -2,55 π.μ.) είχαν **οι καθαρές εξαγωγές** – παρά τις εκτιμήσεις για θετική συμβολή τους έως τον Μάιο 2022.

Στη συνέχεια, αναλύονται εκτενέστερα: (i) οι εξελίξεις στο ΑΕΠ στο 1^ο 6μηνο 2022 και στο 3^ο και το 4^ο 3μηνο 2022 και, συνολικά για το 2022, (ii) η εντυπωσιακή και αναπάντεχη αύξηση της ΙΚ, (iii) η αύξηση των επενδύσεων ΠΚ, (iv) η κατακόρυφη αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα – σε συνδυασμό με τη μεγάλη αύξηση των επιδοτήσεων και των φόρων επί των προϊόντων, και, τέλος, (v) ο ρόλος του αποπληθωρισμού των εξαγωγών και των εισαγωγών Α&Υ, που οδήγησε στην πολύ χαμηλότερη του αναμενομένου αύξηση των εξαγωγών Α&Υ κατά 4,88% σε σταθερές τιμές το 2022 – παρά την εντυπωσιακή αύξησή τους σε Ευρώ κατά 36,54% και παρά την εκρηκτική και πάλι αύξηση των εισαγωγών Α&Υ κατά 10,22%.

2.1. Η αύξηση του ΑΕΠ κατά 7,93% στο 1^ο 6μηνο 2022

Η εντυπωσιακή αυτή αύξηση προσδιορίστηκε ως ακολούθως: **(i) Κατά κύριο λόγο από την αναπάντεχη – πέραν πάσης προσδοκίας - αύξηση της Ιδιωτικής Κατανάλωσης (ΙΚ) κατά 13,0% γογ, με θετική επίπτωση στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 8,91 π.μ..** Η αύξηση αυτή ήταν αναπάντεχη, διότι, σύμφωνα με την εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ, η ΙΚ στο 1^ο 6μηνο 2021 ήταν μειωμένη κατά -3,1% έναντι του 1^{ου} 6μήνου 2013 και αυτό παρά το ότι στην ίδια περίοδο οι εισαγωγές Α&Υ ήταν αυξημένες κατά 41,61%! Στο 1^ο 6μηνο του 2022, για πρώτη φορά μετά από εννέα (9) χρόνια, η αύξηση της ΙΚ (13,0%) ήταν σχετικά συμβατή με την εκρηκτική και πάλι αύξηση των εισαγωγών Α&Υ κατά 16,2%. Είναι προφανές ότι το υπόδειγμα ΕΛΣΤΑΤ – Eurostat που χρησιμοποιείται για την εκτίμηση της ΙΚ, άλλαξε δραστικά στο 1^ο 6μηνο 2022 και στη συνέχεια και το 2022 ως σύνολο. **(ii) Η μεγάλη αύξηση της ΙΚ κατά 13% σε συνδυασμό με την αναμενόμενη αύξηση των επενδύσεων ΠΚ κατά 12,7%** (1^ο 6μηνο 2021: 19,0%), την πτώση των επενδύσεων σε αποθέματα συν τις Στατιστικές διαφορές (ΕσΑ+ΣΔ) κατά -0,6 δισ. € και την πτώση της κατανάλωσης της ΓΚ κατά -0,3%, **συνέβαλαν στην αύξηση της ΕΤΔ στην οικονομία κατά 9,5% - με θετική επίπτωση στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 10,37 π.μ.** **(iii) Αντίθετα, (μη αναμενόμενη) σημαντική αρνητική επίπτωση στην αύξηση του ΑΕΠ στο 1^ο 6μηνο 2022 είχαν οι καθαρές εξαγωγές κατά -2,44 π.μ.** – λόγω της πολύ μεγαλύτερης και πάλι του αναμενομένου αύξησης των εισαγωγών Α&Υ κατά 16,2%, και της (πολύ μικρότερης του αναμενομένου) αύξησης των εξαγωγών Α&Υ κατά μόλις 13,05% (και αυτό, παρά την τεράστια αύξησή τους σε Ευρώ κατά 49,65%).

2.2. Η αναβάθμιση του ρυθμού ανάπτυξης στο 3^ο τρίμηνο 2022 στο 3,86%

Η σχετική προσαρμογή ξεκινάει από την εκτίμηση του ΑΕΠ από την πλευρά της Παραγωγής. Η αρχική εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ για αύξηση του ΑΕΠ στο 3^ο 3μηνο 2022 κατά μόλις 2,15% είχε προκύψει με την αφαίρεση από τη συνολική Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ), που είχε αυξηθεί κατά 4,59% στο 3^ο 3μηνο 2022, των επιδοτήσεων επί των προϊόντων (που ήταν αυξημένες κατά € 1,78 δισ.) και την πρόσθεση των φόρων επί των προϊόντων (που ήταν αυξημένοι κατά € 1,05 δισ.). Προέκυπτε έτσι η μειωμένη αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,15% στο 3^ο 3μηνο 2022. Η αύξηση αυτή θα έπρεπε να επικυρωθεί από την πλευρά της δαπάνης. Αυτό έγινε, αφενός με την ελάχιστη αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα κατά μόλις € 0,47 δισ. και αφετέρου με την εξωπραγματική αύξηση των αποπληθωριστών των εσόδων από εξαγωγές Α&Υ που καταπόντισαν την αύξηση των εξαγωγών Α&Υ στο 0,49% (παρά την αύξησή τους κατά 33,44% σε Ευρώ, με μεγάλη συμβολή από τον εισερχόμενο τουρισμό).

Η νέα εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ της αύξησης του ΑΕΠ του 3^{ου} 3μήνου 2022 κατά 3,86% προέκυψε ως ακολούθως: Από τη Συνολική Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (που εκτιμήθηκε τώρα αυξημένη κατά 4,95%), αφαιρούνται και πάλι οι επιδοτήσεις επί των προϊόντων, οι οποίες, ωστόσο, εκτιμώνται τώρα αυξημένες μόνο κατά € 346 εκατ. γογ (έναντι των € 1,78 δισ. με την προηγούμενη εκτίμηση) και προστίθενται οι φόροι επί των προϊόντων οι οποίοι επίσης ήταν ελάχιστα αυξημένοι κατά € 151 εκατ. (από + € 1,05 δισ. με την προηγούμενη εκτίμηση). Επομένως, με τη νέα εκτίμηση στη συνολική ΑΠΑ προστίθεται η διαφορά Φόρων μείον επιδοτήσεις που ανέρχεται στα € 6,36 δισ., ενώ με την πρώτη εκτίμηση η διαφορά αυτή ήταν μόνο € 5,66 δισ. Προέκυψε έτσι η αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,86% (από 2,15%).

Στη συνέχεια, η αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,86% έπρεπε να επικυρωθεί και από την πλευρά της Δαπάνης. Με δεδομένες τις νέες εκτιμήσεις της ΕΛΣΤΑΤ: (1) για αύξηση της ΙΚ κατά 2,6% (από 3,16%), (2) για πτώση της Κατανάλωσης της ΓΚ κατά -2,66% (από -3,36%), (3) για αύξηση των επενδύσεων ΠΚ κατά 8,14% (από 7,77%) και, τέλος, (4) για σημαντική αρνητική επίπτωση των καθαρών εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ κατά -1,91 π.μ. (από -1,87 π.μ.), η αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,86% απαιτούσε την τεράστια αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα κατά € 1,36 δισ. (από 0,47 δισ. με την 1^η εκτίμηση) με θετική επίπτωση στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,7 π.μ. (από +0,93 π.μ. που ήταν με την 1^η εκτίμηση).

2.3. Η αύξηση του ΑΕΠ στο 4^ο 3μηνο 2022 κατά 4,47%.

Η εκτίμηση αυτή της ΕΛΣΤΑΤ στηρίζεται:

Πρώτον, σε εκτιμήσεις για βασικές συνιστώσες του ΑΕΠ που ήταν στα πλαίσια των εκτιμήσεων του INSETE. Ειδικότερα: (i) Η εκτίμηση για μεγάλη αρνητική επίπτωση των καθαρών εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ κατά -3,44 π.μ., με μεγάλη και πάλι αύξηση των εισαγωγών Α&Υ κατά 5,12% και με αναπάντεχη πτώση των εξαγωγών Α&Υ κατά -2,84%,

ήταν σε μεγάλο βαθμό αναμενόμενη, λόγω της εξέλιξης των εξαγωγών και των εισαγωγών A&Y σε Ευρώ στο 4^ο 3μηνο 2022 (Στοιχεία Εμπορευματικών Συναλλαγών και Εξωτερικού Ισοζυγίου Πληρωμών) και με βάση το υπόδειγμα αποπληθωρισμού των εξαγωγών και των εισαγωγών A&Y που εφαρμόστηκε από της ΕΛΣΤΑΤ στο 9μηνο 2022. (ii) Οι εκτιμήσεις για τη νέα σημαντική αύξηση της ΙΚ κατά 3,81% στο 4^ο 3μηνο 2022 και για τη μεγάλη πτώση της Κατανάλωσης της ΓΚ κατά -3,05% και, τέλος, η εκτίμηση για τη σημαντική αύξηση των επενδύσεων ΠΚ κατά 12,93%, ήταν ελαφρά υψηλότερες (όσον αφορά την ΙΚ και τις επενδύσεις ΠΚ) από ότι αναμενόταν .

- Δεύτερον, στην εκτίμηση για πολύ μεγάλη αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα κατά € 1,99 δισ. γογ στο 4^ο 3μηνο 2022, που από μόνη της συνέβαλε στην αύξηση του ΑΕΠ σε αυτό το 3μηνο κατά 4,27 π.μ. Σημειώνεται ότι αν η αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα ήταν μόνο κατά € 0,4 δισ. που πρόβλεπε το INSETE (αντί των +€ 1,99 δισ. που εκτίμησε η ΕΛΣΤΑΤ), τότε η αύξηση του ΑΕΠ στο 4^ο 3μηνο 2022 θα ήταν στο 1,0%, περίπου όσο πρόβλεπε και το INSETE.

Επομένως, η αύξηση του ΑΕΠ κατά 4,47% στο 4^ο 3μηνο 2022, όπως εκτιμήθηκε από την ΕΛΣΤΑΤ, οφείλεται κυρίως στην εντελώς αναπάντεχη υπέρμετρα μεγάλη αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα - που συνέβαλε στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 4,27 π.μ., η οποία προσδιορίστηκε με τον ίδιο τρόπο με τον οποίο προσδιορίστηκε η πολύ μεγάλη επίσης αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα και στο 3^ο 3μηνο 2022. Ειδικότερα:

Η αύξηση του ΑΕΠ κατά 4,47% στο 4^ο 3μηνο 2022 προσδιορίστηκε και πάλι στην πλευρά της παραγωγής ως ακολούθως: Στην εκτιμώμενη αύξηση της συνολικής ΑΠΑ κατά 4,51% στο 3μηνο αυτό προστέθηκαν οι φόροι επί των προϊόντων που ήταν αυξημένοι κατά € 467 εκατ. γογ, και αφαιρέθηκαν οι επιδοτήσεις επί των προϊόντων που ήταν αυξημένες κατά μόλις € 200 εκατ. γογ (παρά τις τεράστιες επιδοτήσεις στην Ενέργεια που εκταμιεύτηκαν από την Κυβέρνηση και στο 4^ο 3μηνο 2022 – με μεγάλη επιβάρυνση του Π2022, όπως αναλύεται στο Κεφάλαιο 3). Προφανώς, χρησιμοποιήθηκε και εδώ η νέα πρακτική για τις επιδοτήσεις και τους φόρους που εφαρμόστηκε και στο 3^ο 3μηνο 2022.

Αυτή η εκτίμηση της αύξησης του ΑΕΠ κατά 4,47% από την πλευρά της παραγωγής, έπρεπε να επικυρωθεί και από την πλευρά της Δαπάνης. Με δεδομένες τις προαναφερθείσες εκτιμήσεις της ΕΛΣΤΑΤ για αύξηση στο 4^ο 3μηνο 2022: (1) της ΙΚ κατά 3,81%, (2) της Κατανάλωσης της ΓΚ κατά -3,05%, (3) των επενδύσεων ΠΚ κατά 12,93%, (4) των εισαγωγών A&Y κατά 5,12% και (5) των εξαγωγών A&Y κατά -2,84%, **η αύξηση του ΑΕΠ κατά 4,47% απαιτούσε (6) την αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα κατά € 1,99 δισ., με θετική επίπτωση στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 4,27 π.μ.**

2.4. Η μεγάλη αύξηση της ΙΚ κατά 7,78% το 2022

Για πρώτη φορά στα τελευταία εννέα (9) χρόνια, η αύξηση αυτή ήταν σχετικά συμβατή με την αύξηση των εισαγωγών A&Y κατά 10,22%. Ωστόσο, η εκτίμηση αυτή της ΕΛΣΤΑΤ το

2022 έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τις εκτιμήσεις της στην περίοδο 2021/2013, όπου η αύξηση της ΙΚ ήταν μόλις 2,61%, παρά την εκρηκτική αύξηση των εισαγωγών Α&Υ κατά 53,25%.

Επίσης, η αύξηση της ΙΚ κατά 7,78% το 2022 δεν υποστηρίζεται: (1) Από την αύξηση του Γενικού Δείκτη Όγκου των Λιανικών Πωλήσεων (ΓΔΟΠΚΛΕ) το 2022 κατά μόλις 3,24% (4^ο 3μηνο 2022: -0,7%), (2) από την πτώση του Ακαθάριστου Διαθεσίμου Εισοδήματος (ΑΔΕ) κατά -3,62% γογ σε σταθερές τιμές στο 9μηνο 2022, (3) από την σημαντική πτώση του ΔΟ των πωλήσεων των καταστημάτων χονδρικού εμπορίου κατά -5,35% και (4) από την αύξηση του ΔΟ των πωλήσεων στον κλάδο εμπορίας αυτοκινήτων κατά 5,7%.

Πίνακας 2. Η εξέλιξη του ΑΕΠ και των συνιστωσών του το 2020, το 2021 και το 2022 και εκτιμήσεις για το 2023 και το 2024 (σε σταθερές τιμές 2015=100)										
	2020	%Δ'20	2021	%Δ'21	2022	%Δ'22	2023*	%Δ'23	2024*	%Δ'24
Συνολική Κατανάλωση (α)	153,8	-5,5%	161,4	4,9%	170,4	5,6%	171,4	0,6%	173,8	1,4%
Ιδιωτική Κατανάλωση	117,4	-7,7%	124,2	5,8%	133,8	7,8%	134,9	0,8%	137,7	2,1%
Δημόσια κατανάλωση	36,4	2,6%	37,2	2,2%	36,6	-1,6%	36,5	-0,2%	36,1	-1,2%
Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου (β)	19,9	1,1%	23,9	20,0%	26,7	11,7%	30,2	12,9%	33,0	9,3%
Κατοικίες	1,8	19,0%	2,3	27,3%	3,2	36,1%	3,7	15,0%	4,3	15,8%
Λοιπές Κατασκευές	5,1	0,1%	5,7	10,8%	6,9	21,5%	7,5	8,5%	8,1	8,3%
Εξοπλισμός	8,5	-4,1%	11,3	33,2%	11,8	5,1%	13,9	17,2%	15,3	9,8%
Λοιπές	4,5	6,6%	4,6	2,7%	4,8	3,3%	5,1	7,2%	5,4	4,8%
Μεταβολή Αποθεμάτων (γ)	4,9	89,9%	6,2	27,2%	9,9	60,7%	9,5	-4,2%	9,3	-2,4%
Στατιστικές Διαφορές (δ)	-0,2	-438,5%	-0,6	165,3%	-0,8	47,8%	-0,4	-45,9%	-0,1	-77,4%
Εγχώρια Τελική Ζήτηση (ε)=(α)+(β)+(γ)+(δ)	178,4	-3,6%	190,9	7,0%	206,3	8,0%	210,7	2,1%	216,0	2,5%
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	55,0	-21,5%	68,3	24,1%	71,6	4,88%	75,5	5,4%	79,8	5,7%
Εισαγωγές Αγαθών & υπηρεσιών	66,2	-7,3%	77,8	17,7%	85,8	10,22%	88,1	2,7%	91,4	3,7%
Ισοζύγιο Αγαθών & Υπηρεσιών (στ)	-11,2	785,1%	-9,6	-14,1%	-14,2	48,2%	-12,7	-10,7%	-11,6	-8,2%
ΑΕΠ, σταθερές τιμές αγοράς 2010 (ε)+(στ)	167,2	-9,00%	181,3	8,43%	192,1	5,91%	198,0	3,1%	204,4	3,2%
Συμβολή στην αύξηση του ΑΕΠ (ποσοστιαίες μονάδες)										
Συμβολή στην αύξηση του ΑΕΠ (%)	2020	2021	2022	2023*	2023*					
Ιδιωτική κατανάλωση	-5,35	4,05	5,33	0,56	1,43					
Δημόσια κατανάλωση	0,50	0,48	-0,33	-0,03	-0,22					
Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου	0,12	2,38	1,54	1,80	1,42					
Κατοικίες	0,16	0,30	0,47	0,25	0,29					
Λοιπές κατασκευές	0,00	0,33	0,67	0,31	0,31					
Μεταβολή στα αποθέματα	1,25	0,79	2,07	-0,22	-0,12					
Στατιστικές Διαφορές	-0,15	-0,21	-0,15	0,20	0,17					
Καθαρές εξαγωγές	-5,38	0,94	-2,55	0,79	0,53					
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-8,21	7,93	1,84	2,02	2,17					
Εισαγωγές Αγαθών & υπηρεσιών	2,82	-6,98	-4,38	-1,23	-1,65					
ΑΕΠ, σταθερές τιμές αγοράς 2010	-9,00	8,43	5,91	3,10	3,21					

Προκύπτει, επομένως, ότι πιο σημαντικές στατιστικές που προσδιορίζουν την αύξηση της ΙΚ το 2022 είναι: (5) τα σημαντικά base effects που προέκυπταν από την εξωπραγματικά χαμηλή βάση της ΙΚ το 2021 – με μια πιθανή επιπλέον αυξητική προσαρμογή, (6) Η πολύ μεγάλη αύξηση των ρευστών διαθέσιμων των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων στην 3ετία 2020-2022 και (6) η συνεχιζόμενη εκρηκτική αύξηση των εισαγωγών Α&Υ (2022: 10,22%), που δεν μπορεί να έχει συμβεί ενώ το ΑΔΕ μειώνεται κατά -3,62%.

Προφανώς, το πραγματικό ΑΔΕ (δηλαδή το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών) το 2022 αυξήθηκε σημαντικά (αντίθετα με τις εκτιμήσεις της ΕΛΣΤΑΤ για νέα πτώση του μετρούμενου ΑΔΕ) και προκάλεσε την πολύ μεγάλη αύξηση της ΙΚ και των εισαγωγών Α&Υ. Γενικά, ο **συνδυασμός των πολύ σημαντικών θετικών base effects και της πολύ μεγάλης ενίσχυσης της ρευστότητας στην οικονομία από την Κυβέρνηση, εξαφάνισαν την, ευρέως αναμενόμενη, αρνητική επίπτωση στην ΙΚ**

από τον πόλεμο στην Ουκρανία, την ενεργειακή κρίση και από την εκρηκτική αύξηση του πληθωρισμού.

2.5. Η υπέρμετρα μεγάλη αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα

Όπως αναλύθηκε στις παραγράφους 1.3., και 1.4. πιο πάνω - για το 3^ο και το 4^ο 3μηνο 2022, βασικός προσδιοριστικός παράγοντας της αύξησης του ΑΕΠ το 2022, ήταν και η πολύ μεγάλη αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα κατά € 3,76 δισ., που προέκυψε κυρίως στο 3^ο και στο 4^ο 3μηνο 2022 - με τη διαδικασία που ήδη αναλύθηκε στις παραγράφους 1.3. και 1.4., και που είχε θετική επίπτωση στην αύξηση του ΑΕΠ το 2022 κατά 2,07 π.μ.. Για το 2022, η ΕΛΣΤΑΤ εκτίμησε και πάλι την αύξηση του ΑΕΠ το 2022 από την πλευρά της παραγωγής. Στην αύξηση της Συνολικής ΑΠΑ κατά 5,64% το 2022, προστέθηκαν οι φόροι (που ήταν αυξημένοι το 2022 κατά € 1,94 δισ.), ενώ αφαιρέθηκαν οι επιδοτήσεις (που ήταν αυξημένες το 2022 κατά μόλις € 167 εκατ., και αυτό παρά τις τεράστιες επιδοτήσεις στην Ενέργεια που εκταμιεύτηκαν στο 3^ο και στο 4^ο 3μηνο 2022). Εφαρμόστηκε η νέα τεχνική καταγραφής των επιδοτήσεων, με αφαίρεση των φόρων επί των προϊόντων από τους οποίους χρηματοδοτήθηκαν αυτές οι επιδοτήσεις. Έτσι, η αύξηση του ΑΕΠ εκτιμήθηκε στο 5,91% σε σταθερές τιμές το 2022 και στη συνέχεια αυτή η αύξηση επικυρώθηκε και κατά την εκτίμηση της αύξησης του ΑΕΠ από την πλευρά της Δαπάνης. Με δεδομένες τις εκτιμήσεις-μετρήσεις της ΕΛΣΤΑΤ για την αύξηση των υπολοίπων συνιστωσών του ΑΕΠ το 2022 όπως προαναφέρθηκε, αυτό απαιτούσε την αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα κατά € 3,76 δισ.

2.6. Η περιορισμένη αύξηση των Εξαγωγών Α&Υ σε σταθερές τιμές το 2022

Η αύξηση των Εξαγωγών Α&Υ κατά μόλις 4,88% σε σταθερές τιμές το 2022, και, ειδικότερα, η αύξησή τους κατά μόλις 0,45% στο 3^ο 3μηνο 2022 και η πτώση τους κατά -2,84% στο 4^ο 3μηνο 2022, ήταν μακράν εκτός των προβλέψεων του INSETE, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Κυβέρνησης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ακόμη και τον Νοέμβριο 2022 πρόβλεπε την αύξηση του ΑΕΠ το 2022 στο 6,0%, αλλά με αύξηση των εξαγωγών Α&Υ κατά 12,7% και των εισαγωγών Α&Υ κατά 9,9%. Επίσης, η Κυβέρνηση στην Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού 2023 (τον Δεκέμβριο 2022) πρόβλεπε την αύξηση του ΑΕΠ στο 5,6%, αλλά με αύξηση των εξαγωγών Α&Υ κατά 9,7% και των εισαγωγών Α&Υ κατά 10,1%. Αντί αυτών το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 5,91% σε σταθερές τιμές, αλλά η αύξηση των εξαγωγών Α&Υ περιορίστηκε μόλις στο 4,88% και η αύξηση των εισαγωγών Α&Υ ανήλθε και πάλι στο 10,22%.

Σημειώνεται δε ότι η αύξηση των εξαγωγών Α&Υ περιορίστηκε στο 4,88%, παρά το ότι σε Ευρώ οι Ελληνικές εξαγωγές σημείωσαν εντυπωσιακές (πολύ καλύτερες του αναμενομένου) επιδόσεις το 2022 σε όλες τις κατηγορίες. Ειδικότερα σημειώνεται: (1) η αύξηση των εσόδων από τον εισερχόμενο τουρισμό κατά 67,9% (ή κατά € 7,13 δισ.), (2) η αύξηση συνολικά των εξαγωγών υπηρεσιών κατά 35,6% (ή κατά € 12,48 δισ.) και ακόμη και (3) η

αύξηση των εξαγωγών αγαθών κατά 37,04% (ή κατά € 14,92 δισ.), και, συνολικά, η αύξηση των εξαγωγών Α&Υ σε Ευρώ κατά 36,54% (ή κατά € 27,13 δισ.)! Αυτή η τεράστια αύξηση των εξαγωγών Α&Υ σε Ευρώ, μετατράπηκε από την ΕΛΣΤΑΤ στην ελάχιστη αύξηση κατά 4,88% (ή κατά μόλις € 3,33 δισ.) σε σταθερές τιμές, μέσω του αποπληθωρισμού των εξαγωγών Α&Υ, με τον σχετικό αποπληθωριστή να εκτιμάται από την ΕΛΣΤΑΤ ότι αυξήθηκε εκρηκτικά το 2022 κατά 30,18%. Ειδικότερα, η αύξηση του αποπληθωριστή εκτιμήθηκε για τις εξαγωγές αγαθών στο 36,5%, και ακόμη και για τις εξαγωγές υπηρεσιών (των εισπράξεων από τον εισερχόμενο τουρισμό και από τις διεθνείς μεταφορές και των εξαγωγών λοιπών υπηρεσιών) στο 23,8%.

Μάλιστα, ο ανωτέρω αποπληθωριστής των εξαγωγών Α&Υ εκτιμήθηκε ότι αυξήθηκε πολύ περισσότερο από τον αποπληθωριστή των εισαγωγών Α&Υ. Ο τελευταίος, όπως εκτιμήθηκε από την ΕΛΣΤΑΤ, αυξήθηκε μόνο κατά 24,1% το 2022 (αγαθά: 26,3%, υπηρεσίες: 18,5%).

Έτσι, η μεγαλύτερη αύξηση των εισαγωγών Α&Υ κατά 10,22% σε σταθερές τιμές, από την αύξηση των εξαγωγών Α&Υ κατά 4,88%, οφείλεται στην εκτίμηση για σημαντικά μεγαλύτερη αύξηση του αποπληθωριστή των εξαγωγών Α&Υ ($30,5\% - 24,1\% = 6,4$ π.μ.).

Στην παρούσα Έκθεση, τα ερωτηματικά επικεντρώνονται κυρίως στην εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ για αύξηση του αποπληθωριστή των εξαγωγών υπηρεσιών κατά 23,8%, έναντι της αύξησης του αποπληθωριστή των εισαγωγών υπηρεσιών κατά 18,5%. Αυτό συμβαίνει παρά το ότι στις εξαγωγές υπηρεσιών το 37,1% είναι εισπράξεις από τον εισερχόμενο τουρισμό, ενώ στις εισαγωγές υπηρεσιών μόνο το 6,9% είναι πληρωμές για τουρισμό στο εξωτερικό. Δεν είναι γνωστό ποιοι είναι οι αποπληθωριστές των εσόδων από τον εισερχόμενο τουρισμό. Με τους αποπληθωριστές της ΕΛΣΤΑΤ θα πρέπει να συμπεράνουμε ότι, τελικά, τα έσοδα από τον εισερχόμενο τουρισμό σε σταθερές τιμές και σε όρους Εθνικών Λογαριασμών ήταν κατά -25% χαμηλότερα από το 2019, αντί για -3,01% χαμηλότερα που εκτίμησε η Τράπεζα της Ελλάδος σε Ευρώ. Ωστόσο, πως είναι δυνατό τα εισοδήματα που προκύπτουν από τον τουρισμό στην Ελλάδα και από τις διεθνείς μεταφορές να αποπληθωρίζονται με αποπληθωριστή αυξημένο κατά 24% το 2022, όταν ο πληθωρισμός με βάση το ΔΤΚ δεν υπερέβη το 9,65% (4^ο 3μηνο 2022: 8,27%);

Το βέβαιο είναι ότι το πραγματικό εισόδημα του Έλληνα ξενοδόχου ή εστιατορία, ή ταξιδιωτικού πράκτορα, ή των εργαζομένων στον τουρισμό, ή ακόμη και των Ελλήνων κατοίκων που εισπράττουν εισοδήματα (μισθούς ή κέρδη) από τις διεθνείς μεταφορές, είναι η αύξηση των εσόδων από τις πηγές αυτές σε Ευρώ, αποπληθωρισμένων με το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ). Εάν ο Έλληνας Ξενοδόχος καταφέρει να πουλήσει τα δωμάτια που προσφέρει σε ξένους επισκέπτες σε τιμή κατά 200% υψηλότερη από το προηγούμενο έτος (διότι, π.χ., επένδυσε σε αυτά μεγάλα ποσά για να τα αναβαθμίσει, ή διότι η ζήτηση ήταν πολύ μεγαλύτερη και είχε ως συνέπεια την αύξηση **στη σχετική τιμή** των ξενοδοχειακών δωματίων, ή διότι το marketing ήταν καλύτερο το 2022) αυτό δεν είναι πληθωρισμός, αλλά αύξηση των εισοδημάτων του η οποία γίνεται πραγματική αύξηση όταν αποπληθωρίζεται με τον εγχώριο ΔΤΚ. Αυτά είναι τα πραγματικά εισοδήματα από τον εισερχόμενο τουρισμό και τις διεθνείς μεταφορές και από τις εξαγωγές λοιπών υπηρεσιών, και αυτά τα εισοδήματα

προσδιορίζουν την εξέλιξη της πραγματικής ΕΤΔ και των εισαγωγών Α&Υ – με αποτέλεσμα την εκρηκτική αύξηση των εισαγωγών Α&Υ και των τραπεζικών καταθέσεων.

Τα ανωτέρω εξηγούν πως προέκυψε η τεράστια αρνητική επίπτωση των καθαρών εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ κατά -1,91 π.μ. στο 3^ο 3μηνο 2022 και, επίσης, κατά -3,44 π.μ. στο 4^ο 3μηνο 2022 και, συνολικά, κατά -2,55 π.μ. το 2022. Κατά ένα μέρος οφείλεται στην εκρηκτική και πάλι αύξηση των εισαγωγών Α&Υ (που αποτελεί σήμερα το μεγαλύτερο πρόβλημα για την Ελληνική οικονομία, όπως προαναφέρθηκε) και κατά το υπόλοιπο μέρος οφείλεται στον αποπληθωρισμό των εξαγωγών Α&Υ και ιδιαίτερα των εξαγωγών υπηρεσιών με υπερβολικά υψηλούς αποπληθωριστές το 2022.

2.7. Συνολική επίπτωση των base effects στην αύξηση του ΑΕΠ το 2022

Η μεγάλη αύξηση το 2022 της ΙΚ κατά 7,78% (που οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην πολύ χαμηλή της βάση της το 2021 και σε ενδεχόμενη αυξητική προσαρμογή της), των επενδύσεων σε αποθέματα (που οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη θετική επίπτωση από τη νέα καταγραφή των επιδοτήσεων επί των προϊόντων, σε συνδυασμό με τη σημαντική υποεκτίμηση της αύξησης των εξαγωγών Α&Υ) και των επενδύσεων ΠΚ (όπως αναμενόταν, επίσης από το πολύ χαμηλό επίπεδο τους το 2021), συνέβαλαν στην εντυπωσιακή της αύξηση της ΕΤΔ κατά 8,04% το 2022. Ωστόσο, η αύξηση του αθροίσματος ΕΤΔ+Χ περιορίστηκε στο 7,21% (λόγω και πάλι της προαναφερθείσας υποεκτίμησης της αύξησης των εξαγωγών Α&Υ). Συνολικά, η αύξηση των εισαγωγών Α&Υ κατά 10,22% το 2022, ήταν μεν υψηλότερη, αλλά για πρώτη φορά (μετά από 9 έτη) σχετικά συμβατή με την αύξηση της ΙΚ (+7,78%), της ΕΤΔ (+8,04%) και του αθροίσματος ΕΤΔ+Χ (+7,21%) – αντίθετα με την περίοδο 2021/2013 όπου η αύξηση των εισαγωγών Α&Υ με ΜΕΡΜ 5,43% ήταν 3,24 φορές μεγαλύτερη από την αύξηση του ΕΤΔ+Χ με ΜΕΡΜ 1,69%.

Με βάση τα ανωτέρω, το import content ratio της αύξησης του αθροίσματος ΕΤΔ+Χ, δηλαδή ο λόγος $\{\Delta M/\Delta(ΕΤΔ+Χ)\}=\chi$, διαμορφώθηκε στο $\chi=42,58\%$ το 2022/2021, από 45,29% το 2021/2020. Επίσης, το 2022/2019 το ποσοστό χ διαμορφώθηκε στο $\chi=63,56\%$ (από το ακραία εκτός ορίων 160,31% το 2021/2019) και στο 2022/2013 διαμορφώθηκε στο $\chi=68,37\%$ (από το εξωπραγματικά υψηλό 83,19% στο 2021/2013).

Επομένως, η υπερεκτίμηση του import content ratio μειώθηκε σημαντικά το 2022. Ωστόσο, και το 2022 τα ποσοστά χ τόσο έναντι του 2021 (42,58%), όσο και έναντι του 2019 (63,56%) και έναντι του 2013 (68,37%) εξακολουθούν να είναι σημαντικά υπερεκτιμημένα – συγκρινόμενα το κανονικό import content ratio για την Ελλάδα που δεν μπορεί να υπερβαίνει το 52%. Αυτό σημαίνει ότι η αύξηση του ΑΕΠ κατά 5,91% σε σταθερές τιμές το 2022/2021 και με ΜΕΡΜ 0,98% το 2022/2013 είναι και πάλι σημαντικά υποεκτιμημένη.

2.8. Η αύξηση του ΑΕΠ το 2022 σε σύγκριση με τις προβλέψεις

Το ΙΝΣΕΤΕ στο Δελτίο του για την [Ελληνική Οικονομία του Ιανουαρίου 2023](#), εκτιμούσε την αύξηση του ΑΕΠ το 2022 στο 4,9%. Έπεσε δηλαδή έξω στην πρόβλεψή του κατά 1,0 ποσοστιαία μονάδα. Επί της ουσίας, αυτό προέκυψε αποκλειστικά από την εκτίμησή του ότι οι επενδύσεις σε αποθέματα θα αυξάνονταν το 2022 κατά € 1,69 δισ., με θετική επίπτωση στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 0,86 π.μ.. Ωστόσο, για λόγους που προαναφέρθηκαν (βλέπε τις παραγράφους 1.3., 1.4. και 1.6.), οι επενδύσεις σε αποθέματα (που υπολογίζονται ως υπόλοιπο – residual) αυξήθηκαν κατά € 3,76 δισ. και είχαν θετική επίπτωση στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,07 π.μ., δηλαδή κατά 1,21 π.μ. μεγαλύτερη από την ήδη σημαντικά αυξημένη επίπτωση που εκτιμούσε το ΙΝΣΕΤΕ. Εάν οι επενδύσεις σε αποθέματα είχαν αυξηθεί κατά € 2,0 δισ. η αύξηση του ΑΕΠ το 2022 θα ήταν ακριβώς όση εκτιμούσε το ΙΝΣΕΤΕ.

Αντίθετα με το ΙΝΣΕΤΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Νοέμβριο 2022 εκτίμησε σχεδόν ακριβώς την αύξηση του ΑΕΠ το 2022 κατά 6,0% (έναντι του 5,91% σε σταθερές τιμές). Ωστόσο, αυτό το 6,0% προέκυψε παρά το ότι η εκτίμησή της για μηδενική αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα ήταν πολύ μακρύτερα της πραγματικής αύξησής τους (κατά € 3,76 δισ.), από ότι ήταν η εκτίμηση του ΙΝΣΕΤΕ (€ 1,69 δισ.). Επίσης, η εκτίμησή της για την αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 5,8% ήταν πολύ μακρύτερα της πραγματικής αύξησής της κατά 7,78% από ότι ήταν η εκτίμηση του ΙΝΣΕΤΕ (7,4%). Τέλος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμούσε ότι οι καθαρές εξαγωγές θα είχαν θετική επίπτωση στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 0,53 π.μ., ενώ η πραγματική επίπτωση ήταν αρνητική κατά -2,55 π.μ. και η εκτίμηση του ΙΝΣΕΤΕ ήταν στην σωστή κατεύθυνση κατά -2,0%. Το 6,0% της ΕΕ ήταν το αποτέλεσμα του συμψηφισμού των μεγάλων αποκλίσεων στις εκτιμήσεις της από τις πραγματικές εξελίξεις, όσον αφορά την αύξηση των επενδύσεων σε αποθέματα και την αύξηση της ΙΚ και την επίπτωση των καθαρών εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ.

Πίνακας 3. ΑΕΠ εκτιμήσεις για 2022						
	ΑΕΠ 2022		ΙΝΣΕΤΕ Δεκέμβριος 2022		Ε. Επιτροπή Νοέμ. 2022	Κυβέρνηση Π2023
	2022	% Δ	2022	% Δ	% Δ	% Δ
	δισ. €	2022/21	δισ. €	2022/21	2022/21	2022/21
Συνολική Κατανάλωση (α)	170,4	5,61%	170,2	5,4%	4,60%	5,60%
Ιδιωτική Κατανάλωση	133,8	7,78%	133,4	7,41%	5,80%	7,20%
Δημόσια κατανάλωση	36,6	-1,62%	36,8	-1,12%	0,60%	0,20%
Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου (β)	26,7	11,67%	26,2	9,32%	11,50%	10,0%
Μεταβολή Αποθεμάτων (γ)	9,95	60,73%	7,7	25,1%	0,20%	4,20%
Στατιστικές Διαφορές (δ)	-0,82	47,84%	-0,6	8,2%	48,0%	48,0%
Εγχώρια Τελική Δαπάνη (ε)=(α)+(β)+(γ)+(δ)	206,26	8,04%	203,4	6,56%	6,20%	6,0%
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	71,58	4,88%	72,6	6,30%	12,70%	9,70%
Εισαγωγές Αγαθών & υπηρεσιών	85,78	10,22%	85,8	10,20%	9,90%	10,10%
Ισοζύγιο Αγαθών & Υπηρεσιών (στ)	-14,20	48,23%	-13,2	38,0%	-10,10%	13,0%
ΑΕΠ, σταθερές τιμές αγοράς 2015 (ε)+(στ)	192,07	5,91%	190,2	4,90%	6,00%	5,60%
Συμβολή στην αύξηση του ΑΕΠ (%)						
Ιδιωτική κατανάλωση		5,33		5,08	3,97	4,93
Δημόσια Κατανάλωση		-0,33		-0,23	0,12	0,04
Επενδύσεις		1,54		1,23	1,52	1,32
Μεταβολή Αποθεμάτων		2,07		0,86	0,01	0,14
Στατιστικές Διαφορές		-0,15		-0,02	-0,15	-0,15
Καθαρές Εξαγωγές		-2,55		-2,01	0,53	-0,68
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών		1,84		2,37	4,78	3,65
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών		-4,38		-4,38	-4,25	-4,33
ΑΕΠ, σταθερές τιμές αγοράς 2015		5,91		4,90	6,00	5,60

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. * Εκτιμήσεις ΙΝΣΕΤΕ

Η Κυβέρνηση, τον Δεκέμβριο 2022, εκτιμούσε την αύξηση του ΑΕΠ το 2022 στο 5.6%, κοντά στην τελική αύξησή του κατά 5,91% σε σταθερές τιμές. Αυτό, ωστόσο, και στην περίπτωση αυτή προέκυπτε παρά το ότι: (i) η εκτίμηση για την επίπτωση της αύξησης των επενδύσεων σε αποθέματα στην αύξηση του ΑΕΠ ήταν μόλις 0,14 ποσοστιαίες μονάδες (INSETE: 0,86 π.μ., Πραγματική επίπτωση: 2,07 π.μ.) και (ii) η εκτίμηση για την επίπτωση των καθαρών εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ ήταν στο -0,68 π.μ. (INSETE: -2,00 π.μ. Πραγματική επίπτωση: -2,55 π.μ.).

3. Η εκτίμηση για αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,1% το 2023

Α. Όπως φαίνεται στον Πίνακα 4., η εκτίμηση του INSETE για αύξηση του ΑΕΠ κατά 4,3% στο 1^ο 3μηνο 2023 και κατά 3,1% το 2023, προσδιορίζεται:

- (1) **Από την εκτιμώμενη αύξηση της ΙΚ** κατά 1,6% στο 1^ο 3μηνο 2023 και κατά 1,1% το 2023, η οποία προκύπτει:
- (i) Από το χαμηλό και σημαντικά υποεκτιμημένο επίπεδο της ΙΚ στο 1^ο 3μηνο 2022 και το 2022, το οποίο (παρά τη σημαντική αύξηση της ΙΚ κατά 17,10% γογ και κατά 7,78% γογ αντίστοιχα) ήταν αυξημένο μόνο κατά 6,2% και 10,6% αντίστοιχα έναντι του 1^{ου} 3μήνου 2013 και του 2013 - όταν στην ίδια περίοδο οι εισαγωγές Α&Υ είχαν αυξηθεί κατά 58,9% και κατά 68,91% αντίστοιχα!
 - (ii) Από την αύξηση της ΙΚ κατά 7,78% το 2022 και ειδικότερα κατά 3,81% γογ στο 4^ο 3μηνο 2022, που δείχνει αυξημένη καταναλωτική τάση εκ μέρους των Ελληνικών νοικοκυριών, η οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι θα διακοπεί απότομα στο 1^ο 3μηνο 2023 ή το 2023 ως σύνολο. Σημειώνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Κυβέρνηση εκτιμούν την αύξηση της ΙΚ στο 1,0% το 2023.
- (2) **Από την εκτιμώμενη αύξηση των επενδύσεων ΠΚ** κατά 10,5% στο 1^ο 3μηνο 2023 και κατά 12,9% το 2023, η οποία προκύπτει:
- (i) Από την αναμενόμενη εντατικοποίηση της υλοποίηση των προγραμμάτων επενδύσεων που συν-χρηματοδοτούνται από τα μεγάλα Ευρωπαϊκά Προγράμματα όπως το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) και το ΕΣΠΑ 2021-2027, καθώς και των προγραμμάτων επενδύσεων που προκύπτουν από τις αποκρατικοποιήσεις, που ήδη βρίσκονται σε στάδιο επιταχυνόμενης υλοποίησής τους.
 - (ii) Από την ανάκαμψη και των επιχειρηματικών επενδύσεων γενικά, η οποία είναι εμφανής σε όλους τους κλάδους – με την μεγάλη αύξηση και των εισροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων ιδιαίτερα το 2022.
 - (iii) Από τη νέα μεγάλη αύξηση των επενδύσεων της ΓΚ, με τις δαπάνες του ΠΔΕ να προγραμματίζονται αυξημένες κατά € 1,95 δισ. το 2023.
 - (iv) Από τη συνέχιση της εντυπωσιακής αυξητικής πορείας των επενδύσεων σε κατοικίες, που αυξήθηκαν κατά 36,1% το 2022 (4ο 3μηνο 2022: 121,0%). Αναμένεται τώρα νέα αύξησή τους κατά 19,8% στο 1ο 3μηνο 2023 και κατά 15,0% το 2023. Η αύξηση αυτή εκτιμάται από το εξαιρετικά χαμηλό επίπεδο τους το 2022, που ανήλθαν σε μόλις € 3,19 δισ., έναντι € 10,8 δισ. το 2010 και € 24,9 δισ. το 2007! Η υψηλή ποσοστιαία αύξησή τους τα τελευταία χρόνια ήταν από το εξαιρετικά χαμηλό επίπεδο τους το 2017, όπου είχαν μειωθεί σε μόλις € 1,12 δισ.

Πίνακας 4. Η εξέλιξη του ΑΕΠ το 2022, ανά τρίμηνο, και εκτιμήσεις για το 2023, ανά 3μηνο (Σταθερές τιμές 2015=100)																				
(σε € δισ.)	2022								2023*											
	1ο 3μηνο	%Δ	2ο 3μηνο	%Δ	3ο 3μηνο	%Δ	4ο 3μηνο	%Δ	2021	% Δ	1ο 3μηνο	%Δ	2ο 3μηνο	%Δ	3ο 3μηνο	%Δ	4ο 3μηνο*	%Δ	2022*	% Δ
Συνολική Κατανάλωση (α)	40,2	12,6%	43,5	7,3%	42,5	1,5%	44,2	2,2%	170,4	5,6%	40,7	1,3%	43,5	0,0%	43,0	1,1%	44,6	0,8%	171,8	0,8%
Ιδιωτική Κατανάλωση	31,5	17,1%	34,1	9,4%	33,7	2,6%	34,5	3,8%	133,8	7,8%	32,0	1,6%	34,3	0,5%	34,1	1,2%	34,9	1,2%	135,3	1,1%
Δημόσια κατανάλωση	8,7	-1,0%	9,4	0,4%	8,8	-2,7%	9,7	-3,0%	36,6	-1,6%	8,7	0,3%	9,3	-1,5%	8,8	0,8%	9,7	-0,4%	36,5	-0,2%
Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου (β)	5,8	15,7%	6,4	10,2%	6,4	8,1%	8,2	12,9%	26,7	11,7%	6,4	10,5%	7,3	13,7%	7,3	15,2%	9,2	12,3%	30,2	12,9%
Κατοικίες	0,7	17,4%	0,7	15,4%	0,7	9,3%	1,1	121,0%	3,2	36,1%	0,8	19,8%	0,9	22,0%	0,9	22,5%	1,1	2,1%	3,7	15,0%
Λοιπές Κατασκευές	1,4	38,3%	1,5	16,8%	1,7	20,2%	2,3	17,0%	6,9	21,5%	1,4	1,0%	1,7	10,7%	1,9	12,6%	2,5	8,6%	7,5	8,5%
Εξοπλισμός (μηχαν., Τεχν. και μεταφορικός)	2,6	10,6%	2,9	9,2%	2,7	4,4%	3,6	-1,1%	11,8	5,1%	3,0	14,9%	3,4	15,8%	3,2	18,2%	4,3	19,4%	13,9	17,2%
Λοιπές	1,1	4,6%	1,2	2,3%	1,3	1,9%	1,2	4,7%	4,8	3,3%	1,2	6,0%	1,3	7,4%	1,4	8,2%	1,3	7,2%	5,1	7,2%
Μεταβολή Αποθεμάτων (γ)	4,1	11,6%	1,2	-0,7%	1,7	398,2%	3,0	200,7%	9,9	60,7%	4,0	-1,8%	1,6	38,1%	1,3	-23,5%	2,6	-12,3%	9,6	-3,9%
Στατιστικές Διαφορές (δ)	-0,3	1259,1%	-0,3	290,6%	0,1	-135%	-0,3	187%	-0,8	47,8%	0,0	-87,3%	-0,3	-28,0%	-0,1	-169%	-0,1	-77%	-0,4	-46,5%
Εγχώρια Τελική Ζήτηση (ε)=(α)+(β)+(γ)+(δ)	49,8	12,3%	50,8	6,9%	50,7	6,1%	55,0	7,2%	206,3	8,0%	51,1	2,6%	52,2	2,8%	51,5	1,7%	56,3	2,3%	211,1	2,3%
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	14,1	7,8%	18,0	17,6%	23,0	0,5%	16,5	-2,8%	71,6	4,9%	15,2	7,2%	18,4	2,2%	24,5	6,5%	17,4	5,8%	75,4	5,4%
Εισαγωγές Αγαθών & υπηρεσιών	19,9	18,0%	21,6	14,5%	21,4	5,2%	22,9	5,1%	85,8	10,2%	20,3	2,1%	22,0	2,1%	22,3	4,4%	23,9	4,1%	88,5	3,2%
Ισοζύγιο Αγαθών & Υπηρεσιών (στ)	-5,8	53,9%	-3,6	1%	1,6	-37,6%	-6,5	32,8%	-14,2	48,2%	-5,2	-10,4%	-3,6	2%	2,2	35,4%	-6,5	-0,2%	-13,1	-7,9%
ΑΕΠ, σταθερές τιμές αγοράς 2015 (ε)+(στ)	44,0	8,51%	47,2	7,4%	52,3	3,86%	48,6	4,47%	192,1	5,91%	45,9	4,30%	48,6	2,92%	53,7	2,70%	49,8	2,62%	198,0	3,10%
Συμβολή στην αύξηση του ΑΕΠ (%)									Συμβολή στην αύξηση του ΑΕΠ (%)											
Ιδιωτική κατανάλωση	11,33		6,68		1,70		2,73		5,33		1,14		0,33		0,77		0,85		0,77	
Δημόσια Κατανάλωση	-0,22		0,08		-0,48		-0,66		-0,33		0,06		-0,30		0,13		-0,08		-0,04	
Επενδύσεις	1,93		1,35		0,95		2,01		1,54		1,37		1,86		1,85		2,07		1,80	
Κατοικίες	0,26		0,22		0,12		1,26		0,47		0,31		0,34		0,30		0,05		0,25	
Μεταβολή Αποθεμάτων	1,05		-0,02		2,70		4,27		2,07		-0,17		0,95		-0,76		-0,75		-0,20	
Στατιστικές Διαφορές	-0,61		-0,59		0,89		-0,45		-0,15		0,53		0,21		-0,38		0,50		0,20	
Καθαρές Εξαγωγές	-4,97		-0,11		-1,91		-3,44		-2,55		1,36		-0,12		1,08		0,03		0,58	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	2,52		6,11		0,21		-1,04		1,84		2,31		0,84		2,86		1,97		2,01	
Εισαγωγές Αγαθών & υπηρεσιών	-7,48		-6,22		-2,11		-2,40		-4,38		-0,95		-0,96		-1,78		-1,94		-1,43	
ΑΕΠ, σταθερές τιμές αγοράς 2015 (% Δ)	8,51		7,40		3,86		4,47		5,91		4,30		2,92		2,70		2,62		3,10	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, * Εκτιμήσεις INSETE

(3) Από την εκτίμηση για μικρή πτώση κατά -0,39 δισ. € των Επενδύσεων σε Αποθέματα το 2023 (1ο τρίμηνο 2023: +€ 0,45 δισ.), από το υπερβολικά υψηλό επίπεδο τους το 2022. Επίσης, εκτιμάται μικρή αύξηση της Κατανάλωσης της ΓΚ κατά 0,3% στο 1ο τρίμηνο 2023 (1ο τρίμηνο 2022: -1,04%) και πτώση της κατά -0,2% το 2023 (2022: -1,6%).

Τα ανωτέρω συνεπάγονται αύξηση της Εγχώριας Τελικής Δαπάνης (ΕΤΔ) κατά 2,6% (θετική επίπτωση στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,94 π.μ.) στο 1ο τρίμηνο 2023 και κατά 2,35% (θετική επίπτωση στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,52 π.μ.) το 2023.

(4) Από την εκτίμηση για **περιορισμένη αύξηση των εισαγωγών Α&Υ** (σε σταθερές τιμές και σε στοιχεία Εθνικών Λογαριασμών) κατά 2,1% στο 1ο 3μηνο 2023 και κατά 3,2% το 2023, από το ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο τους στο 1ο 3μηνο 2022 και το 2022. Σημειώνεται ότι οι εισαγωγές Α&Υ ήταν εκρηκτικά αυξημένες τόσο στο 1ο 3μηνο 2022 κατά 58,9% έναντι του 1ου 3μήνου 2013, όσο και το 2022 κατά 68,91% έναντι του 2013. Από αυτό το ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο εκτιμάται η αύξησή τους κατά 2,1% στο 1ο 3μηνο 2023, και κατά 3,2% το 2022. Η αύξηση αυτή κατά 3,2% το 2022 είναι περιορισμένη διότι συγκρίνεται με την εκτίμηση για αύξηση του αθροίσματος της ΕΤΔ συν τις εξαγωγές Α&Υ (ΕΤΔ+Χ) κατά 3,13%. Η προσέγγιση αυτή σημειώνεται για πρώτη φορά τα τελευταία δέκα (10) χρόνια, δεδομένου ότι στην περίοδο 2022/2013 η αύξηση των εισαγωγών Α&Υ ήταν 68,91% - κατά 46,3 π.μ. υψηλότερη από την αύξηση του ΕΤΔ+Χ κατά 22,6%. Επίσης, για πρώτη φορά μετά από 10-χρόνια η αύξηση των

εισαγωγών Α&Υ κατά 3,2% το 2023 θα είναι ελάχιστα υψηλότερη από την αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,1%. Στην περίοδο 2022/2013 ήταν 68,91% έναντι 9,2%.

Σημειώνεται ότι με βάση τα στοιχεία των Εμπορευματικών Συναλλαγών, ήδη σημειώθηκε σημαντική μείωση του ρυθμού αύξησης των εισαγωγών αγαθών μόλις στο 0,2% σε Ευρώ στο 2μηνο Ιαν.-Φεβρ.2023 (από +30,7% στο 4ο 3μηνο 2022), με εκτιμώμενη πτώση τους σε σταθερές τιμές κατά -3,9%. Από την άλλη πλευρά, με βάση τα στοιχεία του Εξωτερικού Ισοζυγίου Πληρωμών, σημαντική ήταν και πάλι η αύξηση των πληρωμών για εισαγωγές υπηρεσιών κατά 21,7% τον Ιανουάριο 2023 (+10,8% σε σταθερές τιμές). Οι εξελίξεις αυτές στηρίζουν την εκτίμηση του INSETE για ελάχιστη αύξηση των εισαγωγών Α&Υ κατά 2,1% στο 1ο 3μηνο 2023 και κατά 3,2% το 2023.

(5) Από την εκτίμηση για **αύξηση των εξαγωγών Α&Υ** (σε σταθερές τιμές και σε στοιχεία Εθνικών Λογαριασμών) κατά 7,2% στο 1ο 3μηνο 2023 και κατά 5,4% το 2023. Ειδικότερα:

- (i) Αναμένεται συνέχιση της δυναμικής ανάπτυξης του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα και το 2023, όπως ήδη προκύπτει από τις εξελίξεις στον τομέα στο 1ο 3μηνο 2023 και από την πορεία των προκρατήσεων για τους επόμενους μήνες του 2023. Ειδικότερα, εκτιμάται ότι οι εξαγωγές υπηρεσιών αναμένεται να αυξηθούν σε σταθερές τιμές (στοιχεία Εθνικών Λογαριασμών) κατά 5,0% στο 1ο 3μηνο 2022 και κατά 3,4% το 2022.
- (ii) Αναμένεται επίσης αύξηση των εξαγωγών αγαθών κατά 8,5% στο 1ο 3μηνο 2023 (1ο 3μηνο 2022: 3,62%) και κατά 7,3% το 2023 (2022: 0,4% σε σταθερές τιμές, 37,04% σε Ευρώ).

Ήδη στο 1ο 2μηνο 2023 σημειώνεται η αύξηση των εξαγωγών αγαθών κατά 21,0% σε Ευρώ, με εκτιμώμενη αύξησή τους κατά 7,9% σε σταθερές τιμές, ενώ η αύξηση των εισπράξεων από εισαγωγές υπηρεσιών τον Ιανουάριο 2023 ήταν στο 14,2% σε Ευρώ (με εκτιμώμενη αύξησή τους κατά +2,0% σε σταθερές τιμές).

Με βάση τις ανωτέρω εκτιμήσεις για την εξέλιξη των εξαγωγών και των εισαγωγών Α&Υ, εκτιμάται τώρα σημαντική θετική επίπτωση των καθαρών εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,36 π.μ. στο 1ο 3μηνο 2023 και κατά 0,58 π.μ. το 2023, μετά την τεράστια αρνητική επίπτωση κατά -4,97 π.μ. στο 1ο 3μηνο 2022 και κατά -2,25 π.μ. το 2022. Για μια ακόμη φορά, η εκτίμηση για αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,1% το 2023 στηρίζεται στην εκτίμηση για πολύ περιορισμένη αύξηση των εισαγωγών Α&Υ, από το υπερ διογκωμένο επίπεδο τους το 2022. Ωστόσο, οι εκτιμήσεις αυτές θα προσδιοριστούν και πάλι και από την εκτίμηση της ΕΛΑΤΑΤ για την αύξηση των αποπληθωριστών των εξαγωγών και των εισαγωγών Α&Υ.

Β. Τα ανωτέρω, συνεπάγονται την εκτίμηση για αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,1% σε σταθερές τιμές το 2023 (1ο 3μηνο 2023: 4,3%), μετά την αύξησή του κατά 5,91% το 2022 (1ο 3μηνο 2022: 8,51%).

Το import content της αύξησης του αθροίσματος της ΕΤΔ+Χ (κατά 3,13%) εκτιμάται τώρα στο $\chi=31,5\%$ το 2023 (1^ο 3μηνο 2023: $\chi=18,1\%$). Αυτά τα σχετικά χαμηλά import content ratios (χ) στο 1^ο 3μηνο 2023 και το 2023 οφείλονται στην υπόθεση για σχετικά χαμηλή αύξηση των εισαγωγών Α&Υ, όπως προαναφέρθηκε. Αν, αντίθετα, η εκρηκτική αυξητική πορεία των εισαγωγών Α&Υ συνεχιστεί και το 2023 – με αύξησή τους κατά ποσοστό υψηλότερο του 3,2% και χωρίς μεγαλύτερη αύξηση του αθροίσματος ΕΤΔ+Χ, τότε τα χ -ratios θα είναι υψηλότερα και η αύξηση του ΑΕΠ το 2023 θα είναι χαμηλότερη.

Επομένως, όπως συνέβη σε ολόκληρη την περίοδο 2022/2013, η αύξηση του ΑΕΠ και το 2023 θα εξαρτηθεί από την πορεία αύξησης των εισαγωγών Α&Υ (πραγματικά στοιχεία) και από το βαθμό προσαρμογής των εκτιμήσεων της ΕΛΣΤΑΤ για την αύξηση της ΙΚ και γενικότερα της ΕΤΔ έτσι ώστε να είναι συμβατή με την αύξηση των εισαγωγών.

4. Δημοσιονομικές εξελίξεις το 2022, και οι προοπτικές για το 2023

4.1. Πρωτογενές Έλλειμμα στη ΓΚ (ΠΕΓΚ) ύψους -0,7% του ΑΕΠ το 2022

Στο προηγούμενο Δελτίο του ΙΣΣΕΤΕ για την Ελληνική Οικονομία (Ιανουάριος 2023), αναφερόταν ότι η εκτέλεση του Προϋπολογισμού 2022 στο δεκάμηνο 2022 σηματοδοτούσε την εκτέλεση του 2022 σε δημοσιονομική βάση με Πρωτογενές Πλεόνασμα στη ΓΚ, ύψους 0,5% του ΑΕΠ (έσοδα ΓΚ: +13,2%, Πρωτογενείς Δαπάνες ΓΚ: +1,9%), με την αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ να εκτιμάται στο 14,2%. Οι εξελίξεις αυτές προέκυπταν από την εκτέλεση του Προϋπολογισμού της ΓΚ στο δεκάμηνο του 2022, όπου, σε ενοποιημένη ταμειακή βάση, είχε καταγραφεί αύξηση των εσόδων της ΓΚ κατά 16,76% και αύξηση των Πρωτογενών Δαπανών της ΓΚ κατά 2,85%. Η υπόθεση ήταν ότι μετά τη μεγάλη πτώση των τιμών του πετρελαίου και του Φυσικού Αερίου τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο 2022, η αύξηση των επιδοτήσεων στα προϊόντα ενέργειας δεν θα ήταν πλέον τόσο σημαντική όσο είχε προϋπολογιστεί, ενώ τον Νοέμβριο-Δεκέμβριο 2022 θα έπρεπε να σημειωθεί επίσης περαιτέρω μείωση και των μεταβιβάσεων σε φορείς εκτός ΓΚ (από το υπερβολικά υψηλό επίπεδο τους τον Νοέμβριο – Δεκέμβριο 2021).

Αντί των ανωτέρω, ωστόσο, τον Νοέμβριο – Δεκέμβριο 2022 καταγράφηκαν: α) Αύξηση των επιδοτήσεων στην ενέργεια και όχι μόνο στα € 1,19 δισ. τον Νοέμβριο 2022 και στα € 1,82 δισ. τον Δεκέμβριο 2022, από μόλις € 0,85 δισ. τον Οκτώβριο 2022. Έτσι, η δαπάνη για επιδοτήσεις αυξήθηκε τελικά κατά € 3,52 δισ. το 2022 στα € 8,64 δισ., έναντι € 5,13 δισ. το 2021 και € 1,72 δισ. το 2019. Είναι δε χαρακτηριστικό ότι, **η επιδότηση της τιμής της Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΗΕ) για τον καταναλωτή τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο 2022 ήταν τόσο μεγάλη, που οδήγησε σε πτώση του Δείκτη Τιμών της ΗΕ τον Δεκέμβριο 2022 κατά -8,8% σε ετήσια βάση.** (ii) Επιπλέον, **η πτώση της Κυβερνητικής δαπάνης για μεταβιβάσεις εκτός ΓΚ** περιορίστηκε στα -1,09 δισ. € στο 12μηνο 2022, έναντι της πτώσης της κατά -3,55 δισ. € στο 7μηνο 2022. Ήταν δηλαδή αυξημένη κατά € 2,5 δισ. στο 5μηνο Αυγ.-Δεκ.2022 - με διαμόρφωσή της στα € 2.43 δισ. τον Δεκέμβριο 2022, από € 1,04 δισ. τον Νοέμβριο 2022 και από € 0,67 δισ. τον Οκτώβριο 2022. Έτσι, διαμορφώθηκαν και πάλι στα € 9,09 δισ. το 2022, από € 10,18 δισ. το 2021, 10,99 δισ. το 2020 και έναντι € 4,5 δισ. το 2019.

Πίνακας 5. Εκτέλεση Π2018 - Π2022 (Γενική Κυβέρνηση) και εκτιμήσεις ΙΝΣΕΤΕ για το 2022											
	Ταμειακή βάση			Δημοσιονομική βάση							
	Ιαν. - Δεκέμβριος (εκατ. €)		% Δ Ιαν.-Δεκ. 2022	Π2018 ΕΛΣΤΑΤ εκατ. €	Π2019 ΕΛΣΤΑΤ εκατ. €	Π2020 ΕΛΣΤΑΤ		Π2021 ΕΛΣΤΑΤ		Π2022 εκτίμηση ΙΝΣΕΤΕ	
	2022	2021				εκατ. €	%Δ	εκατ. €	%Δ	εκατ. €	%Δ
Έσοδα ΓΚ	96.570,6	82.777,1	16,66%	88.807	89.780	82.303	-8,3%	90.830	10,4%	105.363	16,0%
Πρωτογενείς Δαπάνες ΓΚ (ΠΔΓΚ)	98.146,3	91.484,6	7,3%								
ΠΔΓΚ + Αύξηση υποχρεώσεων ΓΚ	98.661,3	91.473,6	7,86%	81.054	82.174	93.783	14,1%	99.847	6,5%	106.836	7,0%
Πρωτογενές Ισοζύγιο ΓΚ (ΠΙΓΚ)	-1.575,6	-8.707,5									
ΠΙΓΚ + Αύξηση υποχρεώσεων ΓΚ	-2.090,6	-8.696,5		7.753	7.606	-11.480		-9.017		-1.473	
ΑΕΠ τρέχουσες τιμές				179.558	183.351	165.406	-9,79%	181.675	9,84%	208.030	14,51%
Πρωτογενές Ισοζ. ΓΚ ως % ΑΕΠ				4,32%	4,15%	-6,94%		-4,96%		-0,71%	

Μετά τις ανωτέρω εξελίξεις, όπως φαίνεται στον Πίνακα 5., η εκτέλεση του Π2022 στο 12μηνο 2022 σε ενοποιημένη ταμειακή βάση, κατάγραψε μεν μεγαλύτερη του αναμενομένου αύξηση των εσόδων της ΓΚ κατά 16,66%, αλλά και πολύ μεγαλύτερη του

αναμενομένου αύξηση των Πρωτογενών Δαπανών της ΓΚ κατά 7,86% (από αύξηση κατά μόλις 2.85% που κατέγραφαν στο 10μηνο 2022). Επίσης, το Πρωτογενές Ισοζύγιο της ΓΚ (ΠΙΓΚ) σε ενοποιημένη ταμειακή βάση, μετατράπηκε σε έλλειμμα (ΠΕΓΚ) ύψους -2.09 δισ., από πλεόνασμα (ΠΠΓΚ) ύψους € 2,06 δισ. που ήταν στο 10μηνο 2022.

Μετά τις ανωτέρω εξελίξεις στο 2μηνο Νοεμβρίου – Δεκεμβρίου 2022, η εκτίμηση του ΙΝΣΕΤΕ για το Πρωτογενές Ισοζύγιο της ΓΚ (ΠΙΓΚ) το 2022 σε δημοσιονομική βάση (χωρίς να λαμβάνονται υπόψη έσοδα από τα προγράμματα ANFA και SMP) είναι τώρα για έλλειμμα (ΠΕΓΚ) ύψους -0,7% του ΑΕΠ, με αύξηση των εσόδων της ΓΚ κατά 16%, των Πρωτογενών Δαπανών της ΓΚ κατά 7,0% και του ονομαστικού ΑΕΠ κατά 14,5% ((βλ. Πίνακα 5).

4.2. Η εκτίμηση του ΙΝΣΕΤΕ για ΠΠΓΚ ύψους 2,0% του ΑΕΠ το 2023

Από την εκτέλεση του Π2023 σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης (ΓΚ) σε ενοποιημένη ταμειακή βάση στο δίμηνο Ιαν.-Φεβρ. 2023 (Πίνακας 6.) σημειώθηκε μεγάλη αύξηση των εσόδων της ΓΚ κατά 25,95% (Ιαν.-Φεβρ.2022: 18,1%), με μεγάλη αύξηση των φόρων (+15,4%) και των ασφαλιστικών εισφορών (+13,1%), αλλά και με μεγάλη αύξηση των μεταβιβάσεων από φορείς εκτός ΓΚ κατά € 2,04 δισ. (κυρίως με την εισπραξη της δόσης των € 1,78 δισ. από το RRF). Από την άλλη πλευρά, σημειώθηκε αύξηση των Πρωτογενών Δαπανών της ΓΚ (ΠΔΓΚ) κατά 8,81% (Ιαν.-Φεβρ.2022:-12,1%), με νέα πολύ μεγάλη αύξηση των επιδοτήσεων και των μεταβιβάσεων σε φορές εκτός ΓΚ (κατά € 872 εκατ.). Καταγράφηκε τελικά Πρωτογενές Πλεόνασμα στη ΓΚ ύψους € 4,17 δισ., από € 1,53 δισ. τον Ιαν.-Φεβρ.2022.

	Ταμειακή βάση			Δημοσιονομική Βάση									
	Ιαν.-Φεβρουάριος (εκατ. €)		% Δ Ιαν.-Φεβρ. 2023	Π2018 ΕΛΣΤΑΤ εκατ. €	Π2019 ΕΛΣΤΑΤ εκατ. €	Π2020 ΕΛΣΤΑΤ		Π2021 ΕΛΣΤΑΤ		Π2022 εκτίμηση ΙΝΣΕΤΕ		Π2023 εκτίμηση ΙΝΣΕΤΕ	
	2023	2022		εκατ. €	εκατ. €	εκατ. €	%Δ	εκατ. €	%Δ	εκατ. €	%Δ	εκατ. €	%Δ
Έσοδα ΓΚ	18.294,9	14.525,2	25,95%	88.807	89.780	82.303	-8,3%	90.830	10,4%	105.363	16,0%	111.368	5,7%
Πρωτογενείς Δαπάνες ΓΚ (ΠΔΓΚ)	13.466,7	12.279,2	9,7%										
ΠΔΓΚ + Αύξηση υποχρεώσεων ΓΚ	14.129,7	12.986,2	8,81%	81.054	82.174	93.783	14,1%	99.847	6,5%	106.836	7,0%	106.943	0,1%
Πρωτογενές Ισοζύγιο ΓΚ (ΠΙΓΚ)	4.828,2	2.246,0											
ΠΙΓΚ + Αύξηση υποχρεώσεων ΓΚ	4.165,2	1.539,0		7.753	7.606	-11.480		-9.017		-1.473		4.425	
ΑΕΠ τρέχουσες τιμές				179.558	183.351	165.406	-9,79%	181.675	9,84%	208.030	14,51%	220.720	6,10%
ΠΙΓΚ ως % ΑΕΠ				4,32%	4,15%	-6,94%		-4,96%		-0,71%		2,00%	

ΠΗΓΗ: Υπουργείο Οικονομικών, Εκτιμήσεις ΙΝΣΕΤΕ

Επίσης, **από την εκτέλεση του Π2023 σε επίπεδο Κεντρικής Κυβέρνησης στο 2μηνο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2023** προκύπτει αύξηση των καθαρών εσόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού κατά 16,5% - με διαμόρφωσή τους κατά € 1,32 δισ. πάνω από το στόχο, και αύξηση των εσόδων του ΠΔΕ κατά € 2,71 δισ. - με εισπραξη € 1,78 δισ. από το RRF που μεταφέρθηκαν τον Ιανουάριο 2023 από το 2022. Από την άλλη πλευρά, οι Συνολικές Πρωτογενείς Δαπάνες του Τα.Π. ήταν αυξημένες κατά 11,3% στο 1^ο 2μηνο 2023 (1^ο 2μηνο 2022: -18,6%) και οι δαπάνες του ΠΔΕ ήταν μειωμένες κατά -1,1% (1^ο 2μηνο 2022: -20,8%, 1^ο 2μηνο 2021: +242,3%). Τέλος, το Πρωτογενές Πλεόνασμα της Κεντρικής

Κυβέρνησης ανήλθε στα € 2,29 δισ. στο 1^ο 2μηνο 2023, από έλλειμμα -0,91 δισ. στο 1^ο 2μηνο 2022 και από πλεόνασμα € 33 εκατ. που ήταν ο στόχος για το 1^ο 2μηνο 2023.

Τα ανωτέρω στηρίζουν την **εκτίμηση** του INSETE (Πίνακας 6.) **ότι το Πρωτογενές Ισοζύγιο της ΓΚ (ΠΙΓΚ) το 2023 μπορεί να καταλήξει σε πλεόνασμα (ΠΠΓΚ) ύψους 2,0% του ΑΕΠ** (Εισηγητική Έκθεση Π2023: 0,7% του ΑΕΠ), με εκτιμώμενη αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ κατά 6,1% (ΑΕΠ σε σταθερές τιμές: 3,1%, αποπληθωριστής ΑΕΠ: 3,0%). **Η διαμόρφωση του ΠΠΓΚ τουλάχιστον στο 2,0% του ΑΕΠ το 2023 αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για την αναγκαία αναβάθμιση του rating της Ελληνικής οικονομίας σε investment grade.**

Ειδικότερα, εκτιμάται αύξηση των εσόδων της ΓΚ κατά 5,7% και ελάχιστη αύξηση των ΠΔΓΚ κατά 0,1% (από το ιδιαίτερα υψηλό επίπεδό τους το 2022 –μετά την τεράστια αύξησή τους κατά 30,0% το 2022/2019).

Αυτή, η σχετικά μικρή αύξηση των Πρωτογενών Δαπανών της ΓΚ (ΠΔΓΚ) κατά 0,1% το 2023, λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα: (i) Το ότι το 2023 θα είναι ένα έτος εκλογών που συνεπάγεται την τάση των Κυβερνήσεων για επιπλέον παροχές. (ii) Το ότι οι προβλέψεις του Π2023 για διατήρηση των δαπανών της ΓΚ για επιδοτήσεις στα € 7,9 δισ. το 2023, δηλαδή σχεδόν στα ίδια επίπεδα με το 2022 (€ 8,09 δισ.), από € 1,76 δισ. που ήταν το 2019, είναι εκτός πραγματικότητας, ιδιαίτερα μετά την κατακόρυφη πτώση των τιμών του πετρελαίου και του φυσικού αερίου στο 1^ο 3μηνο 2023, οι οποίες τιμές προβλέπεται να διατηρηθούν σε σχετικά χαμηλά επίπεδα ολόκληρο το 2023. Με τα σημερινά δεδομένα, και με βάση μια ορθολογική πολιτική ενίσχυσης επιχειρήσεων και των νοικοκυριών κατά της «ακρίβειας», οι επιδοτήσεις αυτές δεν θα πρέπει να υπερβούν τα € 4 δισ. το 2023. Υπάρχει επομένως μια διαφορά (εξοικονόμηση πόρων) της τάξης των € 3,9 δισ. Η διαφορά αυτή είναι αποτέλεσμα της εξωπραγματικής εκτίμησης για τη διαμόρφωση των επιδοτήσεων στα € 7,9 δισ. το 2023 (από € 1,76 δισ. το 2019) και δεν αποτελεί δημοσιονομικό χώρο.

4.3. Δημοσιονομικές προοπτικές 2024-2030

Η εκτίμηση του INSETE για αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ κατά 5,4% το 2024 (πραγματικό ΑΕΠ: 3,2%, αποπληθωριστής ΑΕΠ: 2,2%) και οι δημοσιονομικές προοπτικές της χώρας για το έτος αυτό, σηματοδοτούν την επίτευξη ΠΠΓΚ ύψους 2,6% του ΑΕΠ, με αύξηση των εσόδων της ΓΚ κατά 3,9% και των Πρωτογενών Δαπανών της ΓΚ (ΠΔΓΚ) κατά 1,8%.

Πίνακας 7. Δημοσιονομικές Εξελίξεις στην περίοδο 2018-2021 και εκτιμήσεις για το 2022 και το 2023 και για την περίοδο 2024-2030											
	Έσοδα ΓΚ			Πρωτογενείς Δαπάνες ΓΚ			Πρωτογενές Ισοζύγιο ΓΚ		Ονομαστικό ΑΕΠ		
	Δισ. €	% του ΑΕΠ	%Δ	Δισ. €	% του ΑΕΠ	%Δ	Δισ. €	% του ΑΕΠ	Δισ. €	% Δ	
2018	88,8	47,7%	2,0%	81,1	43,4%	1,7%	7,8	4,3%	179,6	1,5%	
2019	89,8	49,0%	1,1%	82,2	44,8%	1,4%	7,6	4,1%	183,4	2,1%	
2020	82,3	49,8%	-8,3%	93,8	56,7%	14,1%	-11,5	-6,9%	165,4	-9,8%	
2021	90,8	50,0%	10,4%	99,8	55,0%	6,5%	-9,0	-5,0%	181,7	9,8%	
2022*	105,4	50,6%	16,0%	106,8	51,4%	7,0%	-1,5	-0,7%	208,0	14,5%	
2023*	111,4	50,5%	5,7%	106,9	48,5%	0,1%	4,4	2,0%	220,7	6,1%	
2024*	114,9	49,4%	3,2%	109,0	46,8%	1,9%	6,0	2,6%	232,6	5,4%	
2025*	118,9	48,7%	3,4%	111,3	45,6%	2,1%	7,6	3,1%	244,0	4,9%	
2026*	122,3	48,0%	2,9%	113,7	44,7%	2,2%	8,6	3,4%	254,5	4,3%	
2027*	125,7	47,6%	2,8%	116,3	44,1%	2,3%	9,4	3,6%	263,9	3,7%	
2028*	128,9	47,3%	2,5%	119,2	43,7%	2,5%	9,6	3,5%	272,7	3,3%	
2029*	131,6	46,8%	2,1%	121,9	43,3%	2,2%	9,7	3,5%	281,1	3,1%	
2030*	134,3	46,4%	2,1%	124,3	43,0%	2,0%	10,0	3,5%	289,3	2,9%	
ΜΕΡΜ 2021-2023	10,61%			4,47%					10,09%		
ΜΕΡΜ 2024-2030	2,71%			2,17%					3,94%		
ΜΕΡΜ 2025-2030	2,63%			2,22%					3,70%		

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, * 2022-2030 εκτιμήσεις INSETE

Στην περίοδο 2025-2030 οι δημοσιονομικές προοπτικές της χώρας (Πίνακας 7) σηματοδοτούν αφενός την εφικτότητα και αφετέρου την αναγκαιότητα της επίτευξης ΠΠΓΚ ύψους 3,5% του ΑΕΠ κατά μέσο όρο, με το ονομαστικό ΑΕΠ να αυξάνεται με ΜΕΡΜ 3,7% (πραγματικό ΑΕΠ: 1,8%, αποπληθωριστής ΑΕΠ: 1,9%), τα έσοδα της ΓΚ να αυξάνονται με ΜΕΡΜ 2,63% και της ΠΔΓΚ να αυξάνονται με ΜΕΡΜ 2,22%.

Ινστιτούτο ΣΕΤΕ
Βουκουρεστίου 32
106 71 Αθήνα
www.insete.gr

info@insete.gr
210 3244 368